

TRACTATIO MEDICO·FORENSIS,
DE
TERMINO ANIMATIONIS
FOETUS HUMANI,

Wenn das Kind im Mutterleibe die Seele empfängt;

QUAM
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
PRÆSIDE
DN. D. MICHAELE ALBERTI,
POTENTISSIMI REGIS BORUSSIÆ CONSILIARIO AULICO,
MEDICINÆ ET PHILOSOPHIÆ NATURALIS PROFESSORE PUBL. ORDINARIO,
FACULTATIS MEDICÆ DECANO SPECTATISSIMO,
PRO GRADU DOCTORIS

ANNO MDCCXXIV. D. XI. NOVEMBR.

Publicæ Ventilationis subijcietur

AUCTOR
LUDOVICUS HANSEN,
GRABOVIO·MEGAPOLITANUS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Typis JOH. CHRISTIANI HENDELII, Acad. Typogr. 1745.

TRACTATIO MEDICO·FORENSIS,
DE
TERMINO ANIMATIONIS
FOETUS HUMANI,

Wenn das Kind im Mutterleibe die Seele empfängt;

QUAM
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
PRÆSIDE
DN. D. MICHAELE ALBERTI,
POTENTISSIMI REGIS BORUSSIÆ CONSILIARIO AULICO,
MEDICINÆ ET PHILOSOPHIÆ NATURALIS PROFESSORE PUBL. ORDINARIO,
FACULTATIS MEDICÆ DECANO SPECTATISSIMO,
PRO GRADU DOCTORIS

ANNO MDCCXXIV. D. XI. NOVEMBR.

Publicæ Ventilationis subijciat

AUCTOR
LUDOVICUS HANSEN,
GRABOVIO·MEGAPOLITANUS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Typis JOH. CHRISTIANI HENDELII, Acad. Typogr. 1745.
(10)

INSTITUTIO MEDICA FORENSIS

24

TERMINO ANTIQVITATIS

FOR THE HUMAN

... und schickte sie mit einer ...

卷八

IN ALMA REGIA FRIDERICIANA

P. R. E. S. I. D. E.

DR. D. MICHAEL ALBERT.

PRO GRADU DOCTORIS

ANNO MDCCCLXIV. DIE XI. NOVEMBER.

AUG 19

LEDO VICS HANS EN

MEGALOPOLITANUS.

HALLE-MAGDEBURG

Typis JOH. CHRISTIANI NEBELII, A. M. Typogr. 1771.

(51)

Q. D. B. V.
TRACTATIO MEDICO-FORENSIS,
DE
TERMINO ANIMATIONIS
FOETUS HUMANI.

PROOEMIUM.

Nihil est tam arduum, quod non ingenio humano cedere videtur: Paradoxon & ediametro oppositum videtur hocce effatum dicto illi HIPPOCRATICO in primo Aphorismorum posteritati relicto; Ars longa, vita brevis, occasio anceps, experimentum fallax. Illud enim viribus humanis attribuit, quod hoc illis demit. Finem vero, quem utriusque dicti Autores respexerunt, si consideramus, facile ipsi conciliationem admittunt eo collimantem, ut literarum cultoribus, imprimis vero philiatri calcar quoddam adderent, ne unicum diem sine linea præterire paterentur. Habent sane philiatri præ cæteris, cur tam exactam

temporis rationem habeant? quo omni nitantur nervo studioque: Nam, quot eruditionis partes pertinent ad perfectum Medicum? juxta NEUCRANZII *Ideam perfecti medici?* B. BOHNIUM *de officio Medici duplici.* Ne dicam quibus expressionibus WERCKMEISTERUS utitur, in *disp. de Filo Ariadne in studio medico pertexendo*, ex cujus præfatione hæc paucula tantum adducam. *Horrescit animus, mens bebescit, languescunt membra, obtumescit lingua: Si in studio suo, quod Pbiliatro percurrendum tot circuitus, mæandros & perplexos cursus perspexerit &c.* Id ipsum pluribus ulterius probandum esset; Ne vero B. L. recensione omnium perfecti Medici requisitorum molestus sim, illi præter jam laudatos Autores adhuc evolvendos omitto: D. D. PRÆSID. Patroni ac Præceptoris mei in æternum venerandi *Introduct. ad universum Med. Part. I. Præfat. ad Physiologiam & in Jurisprudentia Medica jam sub prelo sudante Cap. I. & Job. Mar. LANCISII Dissertatio: de recta studiorum medicorum ratione instituenda, quæ operibus ejus annexa est: KYPERUS in tr. de Medicinam rite discendi & docendi metodo.* Hisce positum unicum maxime arduum e medicina in testimonium proferamus theorema, quo elucescat, num priori dicto aliqua veritas insit, nec ne? scilicet num omnia cedere videantur ingenio humano. Possent quidem tot artium inventiones, & emendationes, quæ ad summam pene perfectionem redactæ sunt, de ingenii viribus manifesta testimonia esse, magis autem idem elucit ex illis rebus, quæ sola mente considerandæ sunt, nec in sensus crassiores cadunt, ejusmodi est

est doctrina de Anima humana. Hanc satis arduam, abstrusam & cognitu difficillimam esse, nemo non fatebitur: quia crassioris corporis qualitatibus investigandis dediti circa res mere materiales & corporales versantes vix aliud quicquam recte concipere, neque clarius proponere possunt, citra corporea & palpabilia materialia *Confer. PAGANINUS GAUDENTIUS de Errore sectariorum p. 162.* cum incorporea & immaterialia admodum subtilia existant, sensusque externos fugiant. Inde fit, ut in consideratione memoratarum rerum subtilium & incorporearum, qualis anima est, earumque dijudicatione, facile abripiamur ad ideas materiales & corporeas antea jam visas. Qua de Causa & ipse Deus O. M. captui humano sese accommodavit, plurima in sacro codice occurrentia per viros a spiritu sancto inspiratos & ductos ita proponendo, ut corporali conceptui firmissime adhærentes homines voluntatem suam eo clarius cognoscerent & perciperent. Neminem quoque fugiet, nisi plane in sacra scriptura hospitem, Deum tot miraculis visibilibus & palpabilibus verbum suum obfirmasse, ut eo magis crederent lapsi & rebus mundanis obnubilati homines, id quod ipse Salvator testatur dicendo. *Propter mentis vestrae pertinacitatem hæc omnia fiunt &c.* talismodi exempla tam vetus quam novum testamentum plura exhibent, ubi summum numen & ejus Prophetæ ac sacerdotes de tali pertinacitate conqueruntur. Nedicam, quod ex illis crassis ideis, quas mortales sibi formabant de Existencia & Essentia Dei, gentilismus

& Atheismus ortum ſuum traxerint ſane deteſtandum, cum nullum Deum crederent, niſi quem viderent, aut de quo hos vel illos effectus actu provenire ſenſuali & craſſa convictione intelligerent, qua de re omnes antiquiorum temporum ſcriptores & ipſa ſacra ſcriptura quamplurima proferunt teſtimonia. Nihilominus tamen, mens ſeu ingenium hominis ita comparatum eſt, ut ab aliis rebus exter- nis abſtrahendo interna & ſubtilia ſibi proponere poſſit, quale quid in nonnulla exſtaſi ſimilibusque caſibus experiri licet, quamquam etiam libenter concedendum ſit, quod illa, quæ in mente clare percipimus, non ita clare proponi ac demonſtrari poſſint, quare dicunt. *Ich weiß es wohl, aber ich kann nicht hervorbringen.* Quia ideæ ſimiles defi- ciunt, a rebus materialibus deſumptæ, quibus men- tem noſtram explicaremus. Si itaque has mentis operationes, cum cæteris effectibus & actibus, ma- niſteſto ab anima provenientiſibus & dependentibus colligamus, hiſque ex revelatione cognitæ animæ proprietates adjungamus, & hoc facto ſine præju- dicio, pauloque tranquilliori animo perpendamus & rulinemus, cunctaque a craſſis objectis corpo- reis pro virili abſtrahendo dijudicemus; tunc uti- que nobis obtigerit, ut animæ vires ac qualitates paulo curatius penetremus. Nam effectus teſtatur de ſua cauſa: modum fiendi vero demonſtrare vel- le idem eſſet ac aquam cribro haurire, interim ta- men veritas facti adest. Scilicet ingenio plurima cedere, ſi induſtria & methodo combinatur. Aſt!

ne

ne in primis limitibus de hac materia discurrendo præfationis fines excedam, neque ab ipso proposito distrahar, sufficiet hac occasione indicasse, quod Dn. D. PRÆSES peculiarem tractatum de hac materia dignissima ediderit, ubi prolixius de anima ejusque viribus & qualitatibus actum est: Nimirum in *Scriptis Philosophico-Medicis*, & in *Schediasmate de Admirandis Animæ præcipue humanæ effectibus ad Illustr. SCHRÖKIUM &c.* ut & *de occultis animæ humanæ operationibus*. Me vero, cum dissertationem quandam Inauguralem, speciminis loco, conscribere deberem, ante dictum effatum audaculum fecit ex ardua Animæ doctrina thema quoddam pertractandum seligere, quo tentarem, num ingeniolo meo concessum esset, invenire, quo temporis puncto fœtus humanus animæ rationalis particeps fiat, quia hæc materia in omnibus facultatibus ita dictis superioribus, præcipue vero in Medicina Forensi, magni ponderis est. Occasio vero hujus thematis mihi fuit laudatus Dn. D. PRÆSES in sua *Jurisprudencia Medica* mox in lucem proveniente; Ubi in capite de Animatione & Abortu differentiam Jctorum inter animatum & inanimatum fœtum, hancque sequentes pœnas ordinarias & extraordinarias allegavit, mihi que in hac materia casum pro exercitio in Collegio privato elaborandum concedidit, cui quoque debeo, si in hac materia aliquid boni protulero. Cum vero ad stabilendum terminum animationis necesse sit nosse, unde anima proveniat; illud vero hætenus pro & contra disputatum fuerit, non de nihilo erit, omnes de hac re
hypo:

hypotheses breviter recensere & ex his probabiliorē sententiam eligere. Cui deinde argumenta pro certo animationis termino pugnancia superstrui possint. Quo facto usus in Medicina theoretico-practica & Forensi ex hoc themate promanans demonstrandus veniet ex quibus omnibus etiam Theologi & Philosophi aliqualem haurient usum. Erit itaque Disputatio nostra solennis occupata circa **TERMINUM ANIMATIONIS FOETUS HUMANI** Virium nostrarum autem imbecillitas post lapsum deplorandum eo devenit, ut ex nobis quatenus nobis ipsis nihil boni producere valeamus, testante scriptura sacra; ergo D. O. M. devotissimis precibus imploro, velit conatibus meis qualescunque sint, clementer adesse, quo in sui ipsius gloriam cedant, & homo internum suum principium atque ortum maxime admirandum cognoscat, indeque eo majores ipsi gratias agendi causas inveniat.

C A P U T I.

De

Significatione Vocum.

§. I.

ANteaquam ad rem ipsam me accingam, opus est, ut de significatu verborum quædam adducam, ne peregrinus & alienus sensus illis obtrudatur.

*Significatio
vocis. Ter-
mini.*

Vox Terminus quid significat notissimum alias est; sumitur vero varie, mox enim intelligitur sub hac voce
notio

notio quædam; qua verba uni vel alteri scientiæ & arti ^{1) Terminus} propria ac usitata exprimuntur; tunc vocatur tale ver- ^{Technicus} bum *Terminus tecōnicus* a τέχνη ars. Germ. Kunst-Wort, quod scilicet in hac vel illa arte vocabulum hoc receptum sit ad exprimendam mentem. Talibus terminis technicis quævis scientia, tam Theologia quam Jurisprudentia, Medicina & Philosophia, omnesque artes tam liberales quam opificiariæ gaudent.

§. II.

Porro comprehenditur sub voce *Termini* certus qui- ^{2) Terminus} dam locus vel spatium e. g. si in physicis de motu agitur, ^{significat lo-} sæpe occurrunt hæc verba. *Terminus a quo, Terminus cum* ^{ad quem}: Scilicet illud specialissimum loci cujusdam spatiolum, a quo provenit motus vel aliud ejusmodi ad quod pertingit. *conf. Dn. D. PRÆSIDIS Physica cap. 3. §. 33.* Eandem quoque significationem obtinet in mathematicis & aliis similibus Doctrinis & disciplinis.

§. III.

Denique sumitur *Terminus* pro certo quodam tem- ^{3) Terminus} poris puncto, sive sit ultimum in quo aliquid desinit, sive ^{significat} primum in quo aliquid incipit sive intermedium in quo a- ^{tempus.} liquid existit, versatur vel quiescit. Exinde terminus aliquando idem est ac finis seu terminatio, uti de morbis dicitur, quod vel ad salutem vel ad mortem terminentur &c. Subintelligitur quoque dies quidam constitutus ad hoc vel illud negotium perficiendum vel tractandum: Quo significatu apud JCtos & in communi vita usitatissima est hæc vox. e. g. *Terminus solutionis, Terminus præscriptionis, Terminus ad audiendam sententiam &c.* Germanice, *einen termin ansehen, oder eine Zeit bestimmen.* Nos vero hoc loco sub voce *terminus* intelligi volumus, illud temporis punctum, quo negotium quoddam initium capit & in actum deducitur.

§. IV.

*Animatio
quid?*

Altera vox *animatio* est utique clara & significatio ejus notissima: propter duplicem vero sensum, scilicet ænigmaticum & proprium, utrumque respiciam.

1) *Ænigmatice.*

Ænigmatice sumitur Animatio apud Alchymistas in negotio transmutationis metallorum, quando e.g. terra alba foliata est fermentanda cum aqua sulphuris philosophica vel cælesti ut vocant &c. Nam scriptores Alchymix semper mysticis & ænigmaticis verbis sensum involvunt, ne arcana publici juris fiant & unicuique statim manifesta & nota reddantur.

2) *Metaphorice.*

Metaphorice quoque sumitur in multis negotiis in vita communi occurrentibus huc non pertinentibus.

3) *Proprie.*

Proprie vero Animatio audit ille generationis actus, sub quo anima humana communicatur foetui in utero materno. Wenn das Kind in Mutterleibe anfängt zu leben und beseelt wird, oder die Seele empfängt. Nam vita testatur de præsentia animæ, posita vita ponitur anima & vice versa, absente anima deest vita de qua re infra ulterius dicendi occasio forsan occurret Cap. III. de termino animationis decernendo.

§. V.

*Animatio ab
anima.*

*Quid. Ani-
ma?*

Derivatur vero animatio ab anima, num vero anima ab *ἀνεμος* ventus vel spiraculum, aut aliunde originem ducat, hic non inquirendi locus est. Sufficit nos per animam intelligere. Principium seu Ens illud incorporeum, immateriale, immortale, spirituale & rationale, corpori mechanica dispositione prædito inexistent, idque motibus rationaliter instruens. Conf. D. D. PRÆS. *Physiol. Cap. 1. de Natura ejusque Physic. Med. Cap. 1. de principio rerum immateriali.*

§. VI.

*Una est ani-
ma.*

Num vero anima sit triplex, juxta Aristotelem ejusque affectus, scilicet Vegetativa, Sensitiva Rationalis, hic non perquirere lubet, cum sufficienter ad hanc hypothe-

pothesin responsum sit a quamplurimis Autoribus. Quod scilicet Vegetatio & Sensatio sint qualitates ab una anima rationali provenientes & hanc ob rem entia præter necessitatem non esse multiplicanda. Confer. *Illustr. STAHLII Theoria*, Dn. D. PRÆSIDIS *Physiologia*, nec non *Excell. Dn. COSCHWITZII Patroni ac Præceptoris* omni observantia prosequendi. *Physiologia*, RIVINI *Disp. de spiritu vitali*, CASMANNUS in *Psychologia*, multique alii, præsertim Cartesiani, qui præter rationalem nullam admittunt animam Pulchre Joh. BODINUS in *Theatro Naturæ lib. IV. de anima p. m. 485. seqq.* scribit: Th. Quibus nam argumentis probari possit unam esse unius hominis animam?

Resp. Quia corporis unius naturalis una est actu forma, quod si plures animas homini tribuamus, idem quoque de cæteris animantibus, iudicium relinquetur: Ex quo sequitur in uno homine tres homines, in eodem Bove divos contineri Boves, quia forma dat essentiam rebus: Absurdum est consequens, ergo illud ex quo sequitur, scilicet plures animas esse in eodem subiecto. Neque enim definiri posset ejusmodi animal, cui tre formæ id est differentiæ tres unius ejusdemque generis seu materiæ subessent. & pag. 487. dicit: Una res est quæ hanc disputationem de anima conturbavit, quod plerique vires animæ cum substantia ipsius & sensus ipsos cum sentiendi facultatibus confuderunt. Demonstratum superius est, corruptis animæ partibus ac sensoriis instrumentis, nihil de animæ viribus interire, ut oculis crassiore tunica obductis, nihil de visuali animæ facultate perit, quoniam detracta pellicula vel deterisa macula, quasi velo sublato videt anima. Sed cum facultates sensuales animæ pereunt integris sensoriis, anima subsistere non potest, ut ignem amissa facultate caleficienti extinguere necesse est: Qui igitur animam vegetalem, sensualem in homine re ipsa distinguunt, perinde faciunt, ac si dicerent, animam visualem, tactualem, expultricem, generatricem, coëtricem, plures esse animas &c. & porro

p. 488. dicit. Neque enim animæ ut pharmaca miscentur, nec ortu facultatis intellectualis priores facultates conquiescunt: sed ab una & eadem anima vires quasi e fonte salientes produnt per organa unicuique parti corporis consentanea: Partibus autem corruptis aut ligatis functiones quidem animæ ad eas partes, quasi sopitæ existunt: sed non magis pereunt facultates, quam picturæ scientia, resecta manu architecti: Etiam si anima cadaveri superstes nihil amplius ageat facultate vegetandi coquendi & gignendi: & porro p. 489. scribit: Th. Quæ igitur ratio movit Platonem, Philoponum, Ammonium &c. ut tres animas in homine constituerent? M. Resp. Quia cum organa locis & officiis distincta viderent, animas quoque dividi putarunt: Sed si ex officiis & usu partium animarum numerum exigamus, profecto animas quatuor habaturi sumus, imo vero totidem quot membra: Quæ ratione animas in humano corpore sexcentas inesse dicemus. Itaque medici paulo melius: qui spiritum vitalem a corde, animale a cerebro, naturalem a pectore, genitalem a testiculis proficisci dicunt? Sed omnia verissime facultates animæ dicuntur. Hæc sunt, quæ præclarus ille Philosophus jam suo tempore agnovit de triplici anima & tot Spiritibus in corpore humano effectis: quæ hac occasione adducere non incassum duximus, præsertim quia aureus ille liber non in omnium manibus est, momenta vero ab illo proposita ratione respondeant. Conf. D. SCHACHERI *disp. de Consideratione animæ rationalis medica.* D. LÖSCHER *diff. Cogitationes sobriæ de anima:* D. VESTI *Diff. de Animæ Habitudine ad corpus &c.* D. JACOBI *Disp. de Anima causa morborum proxima &c.*

§. VIII.

Quid Fœtus.

Fœtus denique vocatur noviter oriundus homo. Si enim perpetrato coitu fecundo maris & fœminæ, in abdomine matris ovulum quoddam turgescens ab ovario secessum, per tubam Fallopianam in uterum devolutum

tum, mediante congressu seminis virilis motu vitali instructum & cum petiolo ad parietem uteri internam accrescit, vocatur conceptus. Si porro ibi formatur, asservatur & nutritur, usque legitime post novem menses, præternaturaliter vero per abortum excluditur dicitur fœtus. Distinguunt etiam Autores fœtum, embryonem & partum, dum *fœtum* vocant, quando viscerum, hepatis, cordis, cerebri, &c. indistincta adhuc & informia sunt rudimenta: *Embryonem* vero, si omnes partes perfectæ sunt, & *Partum* quando mox exclusio insequitur; qui actus exclusionis itidem *partus* vocatur, qui non cum embryone confundendus est: Quo facto denique in lucem editus *infans* vocatur. Sed hæc distinctiones non ab omnibus autoribus observantur, quia ut plurimum pro Synonymis habentur: interim hæc nosse juvabit ad intelligendam veterum scriptorum mentem. Foret ulterius non de nihilo, si cæteri in negotio generationis occurrentes termini planiores redderentur, ast hac vice non universam generationem, sed ejus initium pertractamus quare jam explicata sufficient, cum quibus scriptores Anatomici conjungendi erunt, ubi omnes partes genitales delineatæ & descriptæ exstant. Præ cæteris conf. REGNERUS de GRAAFF de part. genit. mul.

§. IX.

Intelligo itaque sub termino animationis fœtus humani, illud momentum temporis, quo conceptus, fœtus vel embryo animæ rationalis & per consequens vitæ particeps fit. Ad hoc determinandum seu decernendum necesse est antea scire, unde illa anima rationalis proveniat, num immediate a DEO, an a Parentibus per propagationem: id quod ex sequenti capite apparebit. *Quid terminus, animationis?*

CAPUT II.

De

Origine Animæ Humanæ.

§. I.

*Fundamen-
tum tracta-
tionis de ter-
mino animæ.*

EXplicatis terminis ad rem ipsam propius pervenio, cujus fundamentum vero nititur origine animæ rationalis; Si enim nescimus unde illa proveniat, nullus erit constituendus terminus, quando eveniat, scilicet quando animatio foetus contingat. In hoc vero Autores tantum discrepant, ut dicere possim quot capita tot sensus. Quare de necessario esse duximus cunctas Autorum hypotheses principales sub certis classibus recensere & perquirere, quo ex pluribus probabiliorem sententiam eligere, eique ceu fundamento ulteriorem tractationem superstruere possimus.

§. II.

*De origine
animæ sem-
per lis fuit.*

Fuit hæc materia a primis rei literariæ cunabulis usque ad hodiernum diem sub lite, adeo, ut ex hoc litigio permultæ opiniones & hypotheses ortæ sint, quæ veritatis avidum animum incertum & vacillantem reddunt inveniendi, utri credendum sit? quia cuncta hypothesis suos semper invenit defensores & propugnatores: Doctrinæ igitur hujus Dignitas & multifarius usus in omnibus eruditionis partibus multos jam ante movit doctissimos viros, hypotheses dissentientium colligere, quæ vero indies numerosiores factæ sunt, usque Celeberrimus Lipsiensium Philosophus *Jacobus THOMASIUS* in præterito seculo cunctas prolatas opiniones specialissimas summa industria colligendo, argumento conciliando & ad lapidem Lydium veritatis redigendo tentavit perfectam historiam, literariam tradere & certum quid in hac re abstru-

abstrusa statuere & stabilire. Id quod non solum in multis scriptis suis sed etiam in peculiari dissertatione magno cum applausu eruditorum præstitit. Hanc ob rem Dn. D. PRÆSES eruditissime conscriptam hanc dissertationem, ante plures annos jam deficientem, recudi & orbi literario restitui curavit. Hanc dissertationem discipulus quidam celeberrimi dicti Jacobi Thomassii. *Johannes VAKE* Pastor Hamburgensis quondam meritissimus in vernacula edidit, eamque multis autoribus, rebus & argumentis auxit. Possent ergo tantorum virorum labores nobis otium facere in eruenda hac doctrina, cum multos jam opiniones & argumenta pro & contra adduxerint, falsa refutaverint & historiam literariam a primis ævis ad annum 1669. & posterior ad annum nifallor 1699. suppeditaverint. Auctæ vero sunt opiniones & hypotheses posthæc ad nostra tempora & ulterius pertractatæ. Ergo rei literariæ studiosis non ingratum fore, persuasum habeo; si hoc capite in nuce inveniant & in certas classes redactas opiniones tam Theologorum & Philosophorum, quam medicorum usque ad hodiernum diem collectas & argumentis pro & contra stipatas.

§. III.

Omnes hætenus in lucem prolatae opiniones quam commodissime ad duas classes generales restringi possunt mea sententia, Nimirum *Infusianorum* & *Traducianorum*. Sub *Infusianorum* nomine omnes illos comprehendo qui statuunt animam ab extra in corpus fœtus in utero immitti & infundi. Tales sunt. 1) *Metempsychosistæ*, 2) *Mentenformatistæ*, 3) *Induciani*, 4) *Infusiani* stricte sic dicti. 5) *Creatiani*. *Ad Traducianorum* classem generalem reducendi sunt, qui ab intra per parentes animam propagari asserunt. Scilicet, 1) *Educiani*, 2) *Spiritualistæ*, 3) *Vermiculistæ*, 4) *Unionistæ*, 5) *Traduci-*

*Delineatio
capitis in
duas classes
generales di-
visa.*

duciani Stricte sic dicti, quibus non plane contradicunt
6) *mechanici*, licet hi ultimi longe minimum inter reli-
quos eruditos de tota generationis doctrina proferant,
quia illa cum suis hypothesibus non bene quadrare vi-
detur.

§. IV.

De Ortu
Primæ ani-
mæ sententiæ
gentilium.

Antequam singulas classes pertractem primum fun-
damentum quærere opus erit, unde ab omni ævo eru-
diti in duos tales Classes generales dividendi sunt? Nem-
pe Ethnici sacra scriptura caruerunt tanquam maxima lu-
ce in hac materia; unde prima creatio illis incognita fuit
mundi & animarum, & ipsum Deum omnipotentem non
nisi ex lumine naturæ aliquo modo sed sub obscura & im-
pura notione agnoverunt. De primo ergo animarum or-
tu solliciti sapientes antiquissimi miras fabulas excogita-
runt dum altera pars saniorum affirmabat animam imma-
teriallem & immortalem altera vero materiallem & morta-
lem esse. Primæ partis sectatores crediderunt itaque ani-
mas esse immateriales & immortales, quæ omnes simul &
semel creatæ essent cum initio mundi, & vel in oceano
quodam igneo, vel in sideribus, vel in universali quadam
anima mundi aut intelligentia, quam Deum mundi coæ-
terum vocabant, tamdiu asservari, usque modo quodam
inter illos discrepante in homines nascituros induceren-
tur. Plurimi horum sibi persuadebant certo quodam nu-
mero animas creatas fuisse, quæ deinde ex hominibus vi-
vis in loca inferiora, ex his iterum ad vivos, seu ex homi-
ne in bruta & vice versa transmigrarent & per circulum
ambulant. Hæc Platonis, Aristotelis, Pythagoræ Stoi-
corum, aliorumque dogmata etiam plurimis ex populo
DEI placuerunt, scilicet quibusdam sectis Judæorum &
Caballistis, qui vel magnum sibi Aquilonem finge-
bant, ex quo animæ ad homines deferrentur, seu Metempsy-
choseos patroni fuerunt. Nec inter Christianos defue-
runt,

runt, qui hisce fabulis veritatem aliquam inesse crediderunt. Ex his itaque Primæ Infusianorum Classes ortum cœperunt, vid. infra sub. Metemps. &c. Altera pars gentilium sapientum sibi fingeat, vel lapides, vel limum, vel terram limosam, vel aquam & terram, vel aërem & ignem & sexcenta plura hujus farraginis materias ex quibus primi homines & cum illis animæ humanæ ortum primum duxissent, quæ postea per parentes & quidem mediante semine propagarentur. Quorum Principes fuere Epicurei & Peripatetici, qui animas materiales & mortales esse sibi persuadebant. Hos iterum aliqui ex populo Dei & porro ex Christi ecclesia sequuti sunt; Unde Educianorum classis orta est, quæ vero ulterius perspecta & ab eruditis & theologis correctâ successu temporis cæteras traducianorum classes peperit. Hic habes primum fundamentum duarum classium generalium. *Conf. PLUTARCHUS Tom. II. lib. de Propagatione animæ & Justus LIPSIUS in stoicorum Philosophia lib. de Physiologia, nec non TERTULLIANUS libro de anima*, ubi plura de veterum fabellis in hoc negotio effectis recensitas & refutatas invenies. His annectendum esse duxi errorem illum origenicum ita dictum, qui ex Platonismo ortus multis Christianis Hæreticis & ex recentissimis Poirreto placuit. Hujus erroris asseclæ statuunt Animam primam ab Essentia Dei per emanationem, ut vocant, produci. Hæc sententia vero ab omni ævo pro hæretica declarata & habita est, neque hodie in ulla Christianorum ecclesia sive sit pontificia, sive Evangelico-Lutherana & Calviniana, facile toleratur. Plura de his vide sub specialibus classibus infra. Si vero placet Autores hic conferre, Legas BELLARMINUM *Tom. IV. libr. de amiss. grat. Dei. cap. XI. de origine animæ*, ubi plura invenies. Nec non sæpe laudatam dissertationem Jac. THOMASII & *Tract. Joh. VAKE von dem Ursprung der menschlichen Seelen. & Maxim.*

Reverend. Dn. Joach. LANGII Disput. Anti-Poiretianas, ubi in duobus prioribus de Ortu animæ actum & error refutatus est. Nec non Celeb. BUDDEI Theol. dogmat. lib. II. cap. 2. §. 16.

§. VI.

Metempsychosista.

Sequitur ita Classis prima Specialis *Infusianorum* & quidem ab antiquissima initium faciamus nempe *Metempsychosistis*. Horum sententia est, quod certus quidam numerus animarum sub initio mundi creatus sit, quæ ex uno homine in alterum migrarent, nimirum ex vivis ad mortuos & viceversa, pro diversitate vero actionum in vita peractarum, vel in locum bonum vel malum, sive in campos Elyseos vel in Acheronticas regiones pervenirent postquam poculum oblivionis hauserint ex flumine Styge. De quibus omnibus multa & mira in poetis invenies. Ex his denique reversi ad vivos iterum mox in personam Illustrem vel humilem pro differentia prioris vitæ actæ transmigrarent, & quæ hujus generis plura sunt. Annotarunt hic multi nostri ævi moralistæ hanc doctrinam ab eruditis excogitatam esse quo homines rudiores vitiisque obruti cultiores atque virtutibus ornatiores reddantur, neque his hoc loco obloqui placet quia videtur, quod sapientes illi ethnici mores hominum semper excolere laboraverint; Interim hic magis causam physicam quam moralem perquiro, quæ jam memorata sit, in aprico est. Hujus sententiæ maximus Patronus fuit Pythagoras, cujus Antecessores fuerunt ALBINUS & MERCURIUS ÆGYPTIACUS alias HERMES TRISMEGISTUS vocatus, juxta TERTULLIANUM & antiquissimos scriptores, qualis vero iste ALBINUS fuit, in obscuro latet, cum in historia literaria multi ALBINI noti sint. TERTULLIANUS libro de Anima hanc opinionem refellit & recenset. Pythagoram mortem simulasse & septem annos sub terra latitasse, quo hypothesein suam stabiliret. Porro de animarum recidivatu revolubili semper ex alterna mortuorum

tuorum atque viventium suffectione, nec nam de imposturis Pythagoræ ejusque præceptoris Pherecydidis, qui magica arte divinasse dicitur: pluribus egit TERTULLIANUS l.c. de anima cap. 28. & PAMELIUS in notis ad hunc locum.

§. VI.

Hanc opinionem quoque fere omnes ethnici certo modo assumerunt, quo etiam PLATO, Stoici & ipse ARISTOTELES referendi sunt, si saltem in eo distinctionem admitto, quod posteriores crediderint, animos mortuorum non ad inferos sed ad superos reverti, & abhinc iterum in homines: Id quod plurimis locis manifeste dixerunt: vid. infra §. 9. De inducianis. *Iustus LIPSIUS in Physiol Diss VIII.* Porro Judæorum aliqua pars metempsychosin defendit, dum nullam resurrectionem credebat, Act. 23. v. 8. & in Evangelio ubi de Elia & Mose reversis agitur in monte Tabor, nec minus de Johanne credebant, eum anima Eliæ præditum fuisse. *Conf. SLEVOGT. de Metempsychosi Judæorum & HORNBECK. lib. 8. contra Judæos. Jac. THOMAS. l.c.* Addit. BERKMEYERUS in vermehrten curieusen *Antiquario* pene hodierno die huic opinioni addictos esse Incolas Majorcæ, Minorcæ, Yphisæque. LICHWIZ Lipsiensis Prof. Botan. & Physicus in *Diss de ortu hominis* addit, Franc HELMONTIUM in libello anonymo: *Seder Gam f. ordo Seculorum* inscripto, hanc conjecturam accepisse. Nec paucis abhinc annis defuerunt, qui Apologiam Pythagoræ scripserunt, putantes Pythagoram non proprie sed trallatitæ & allegorice atque symbolice esse intelligendum, sed bene hic monet LISCHWITZIUS. Non esse faciendum bonum ut veniat malum: addit quoque CÆMMERER in *Untersuchung von der Seelen* &c. Dialogum quendam in lucem prædiisse von dem Wesen der Seele, ubi multa pro hac sententia allegata esse perhibet.

Missam facio hanc classẽ cum præter jam memoratos hodierno die nemo huic sententiæ faveat. Nec eam

Gentiles secuti sunt quidam Jud. & Christ.

refutando tempus perdere placet quia id jam fecerint gravissimi viri & inter alios dictus SLEVOGT, & Jac. THOMASIIUS, Job. VAKE, & D. Job. SCHMIDIUS *dissertatione de Reditu animarum*. Videtur quoque Excell. D. Prof. Henricus HENRICI huic sententiæ favere, cum ante aliquot annos hic Halæ ceu Prof. Med. Extraord. Disputationem conscripserit: *de transmigratione animarum*. Sed hujus viri sensus longe aliter est, dicit enim §. III. Animas parentum transmigra-
re cum semine in conceptum &c.

§. VII.

Metensomatista.

Ad alteram Infusianorum Classen venio antiquiorum gentilium, minirum *Metensomatofin*, quod verbum significat migrationem ex uno corpore in aliud. *vid. Just. LIPSIUS l. c.* Hi *Metensomatistæ* a Pythagoreis & Metempsychosis orti, itidem admittunt certum numerum animarum, quæ vero non tantum ex homine in hominem seu ad inferos seu ad superos, & stellas migrant, & revertunt, sed pro ratione vitæ ante actæ, vel in bruta vel in plantas & sic porro ex his demum solutis pœnis in homines perveniunt. Hæc opinio semper apud scriptores confusa est cum metempsychosi, cujus differentiam vero TERTULLIANUS *libro de anima* & PAMELIUS *in notis ad eum*. Nec non *Justus LIPSIUS l. c.* satis luculenter ostenderunt. Convenit quidem in plurimis cum Metempsychosi, quare etiam B. L. ad priorem classen remittimus. Autor hujus conjecturæ fuit *Empedocles* Pythagoræ discipulus, quem multi deinde sequuti sunt, multi vero simul cum metempsychosi hanc acceperunt: Juxta jam recensitos Autores quibus PLUTARCHUM *de Propagatione Animæ & Paganinum* GAUDENTIUM *addo de Errore Sectariorum*: TERTULLIANUS vero argumentis destruxit illam. Quare sufficit eam recensuisse, & absurditatem hujus rei ex ipsa recensione apparere persuasum habemus.

§. VIII.

§. VIII.

Rejectis ergo duabus antiquissimis & falsissimis opinionum, classibus, tertia nobis occurrit, æque antiqua, scil. *Inducianorum* Classis, cui etiam multi Christianorum sese subscripserunt. Hi conveniunt certo respectu cum antecedentibus, dum præexistentiam animarum admittunt, sed in eo differunt, quod dicunt Formas humanas sive animas non a Deo immediate creari & corporibus infundi, sed in materiam præparatam naturali & inevitabili necessitate e cœlo æstrisque invehiri & inferi. Hanc sententiam ex Veteribus ethnicis præcipue Stoici & Academici defenderunt, juxta *Justum* LIPSIUM in *Philosophia Stoicorum lib. de Physiologia cap. 8.* & *Paganinum* GAUDENTIUM de *Errore Sæclariorum lib. III. cap. 59.* Nec non TERTULLIANUM lib. de *Anima cap. 28.* BELLARMINUM Tom. IV. de *amiss. grat. lib. VI.* PLUTARCHUM Tom. II. lib. de *Propagatione animæ &c.* Verba Autorum hoc probantia exstant hæc. Scilicet: *SENECA ad Helv. Cap. VI. format questionem unde anima sit? Resp. a Cœlo ex æterno illo igne, e siderum natura & sine circuitu a Deo &c.* (Sed omnes hi autores, quando de Deo loquuntur intelligunt vel animam mundi Platoniam vel Entelecheian Aristotelis vid. supra §. V.) CICERO in *Somn. Scipionis.* Dicit *Hominibus datus est animus ex illis sempiternis ignibus &c.* PLINIUS lib. II. Cap. 24. *animas partem esse cœli:* FIRMICUS lib. I. *Homines cognatos esse stellis.* SOCRATES Apul. dogm. *Platonis animam mundi fontem animarum omnium esse. Trismegistus ab una universi anima omnes animæ existunt & promanant.* Juxta LIPSIUM *Disp. X & XII.* HORATIUS lib. 2. *Sermon Satyr. II. dixit, animam Divine particulam auræ:* EURIPIDES animam dixit, esse Deum, CICERO *Tuscul. qu. 113.* LAERTIUS in *Zenone* dicit, qui persuasum iis (scil. Stoicis) a Deo, id est, *Mundi anima, animam hanc esse; Animæ universæ partes esse animantium animæ:* PLATO in *Phædone & Timæo* docet, quod germina animi Dei delegata

sibi mortalium genitura, accepto initio animæ immortalis, mortale ei circum gelaverint corpus. ARISTOTELES vero mox ita, mox aliter sentit nam *lib. II. de Generat. Animalium cap. III.* scribit. *Animam igitur in seminibus, conceptibus, scilicet nondum separatis, haberi potentia statuendum est, non actu, priusquam eo modo, quo conceptus, qui iam separatur, cibum trahant, & officio ejus animæ fungantur.* Principio enim hæc omnia, vitam stirpis vivere videntur, idem dicendam de intellectuali & sensuali ex his verbis colligendum esset, ARISTOTELEM ad Educianorum vel Traducianorum Classem redigendum esse: mox vero in eodem capite dicit: *mentem, quæ sola divina est, extrinsecus accedere:* Ex his posterioribus itaque inducianis subscribit se, de qua inconstantia & confusione, ex ARISTOTELIS doctrina de triplici anima in hac doctrina ortu infra sub classe *Euducianorum* plura occurrent.

§. IX.

*Induciani ex
Christianis.*

Ab Ethnicis hæc conjectura ulterius propagata est ad Christianos, quorum multi animas e cælo in corpora dimitti crediderunt: juxta GAUDENTIUM *lib. III. de errore Sectariorum* & TERTULLIANUM, CARPOCRATES hæreticus quidam cum discipulis suis statuit *de sublimi virtute animas concepisse.* Apelles ejusdem generis homo, dixit referente TERTULLIANO *lib. de anima.* *Sollicitas animas terrenis escis de super cælestibus sedibus ab igneo Angelo Deo quæ ex PLATONE videntur desumpta.* Imo! si omnes obscuras & absurdas expressiones recensere vellem, charta & tempus deficeret: Sufficit hæc tantum ad notitiam quandam literariam adduxisse: Confer. ulterius sæpe laudati JAC. THOMASII *Dissert. de origine animæ humanæ.* PLANERI *Dissert. de Propagatione animæ humanæ:* ubi HIPPOCRATEM, GALENUM, FERNELIUM, FREITAGIUM, RUDOLPHUM, GOCLENIUM ad hunc censum refert & JOH. VAKE *l. c.* dicit JOHANNEM COMENUM huc trahendum esse, nec minus famosum JACOB BÖHM, in *Auro-
ra*

ra sua §. 96. ita dicentem: Es ist der Geist des Menschen nicht allein aus den Sternen und Elementen herkommen, sondern es ist auch ein Stück aus dem Licht und Kraft Gottes darin verborgen etc. qui vero in eo a Platonici differt, quod ulterius dixerit in prima Apologia contra Balibasar TIELKEN §. 465. Gott hat nur eine Seele erschaffen: cum tamen PLATO omnes animas creatas esse dixerit, & quidem totidem ut stellæ firmamenti. Sed cum hodierno die nemo sanæ mentis huic sententiæ absurdissimæ & falsissimæ se subscripturum esse credo, illam omitto, quippe quam PLANERUS l. c. Propos. II. plane destruxit. Nec non D. BUDDEUS in Theol. dogm. lib. II. cap. II. §. 16. §. X.

In Arenam descendunt ratione temporis & falsitatis *Infusiani* jam diversæ opiniones *Infusianorum stricte sic dictorum: stricte sic dicti.* Horum permulti ethnicorum vestigiis insistentes varias protulerunt sententias & falsissimas & jam dudum hæresibus adnumeratas. Quarum prior est admodum Platoni- *1) Per Emanationem.* zans scilicet Animas humanas esse particulas substantiæ Dei, proinde nec proprie creari nec a parentibus traduci, sed a Deo mirabiliter inspirari, seu per Emanationem (ut vocant) ex essentia Dei produci. Hanc conjecturam vocat BELLARMINUS l. c. lib. VI. amiss. grat. Stoicum errorem, quem primus defendit PHILO Judæus in libro, quem inscripsit; Quod deterius potiori insidietur Fol. II. Animam vocat divinæ felicitis-que animæ particulam. Quem postea secuti sunt ex hæreticorum sectis; Gnostici, Manichæi, Priscillianistæ, ut AUGUSTINUS refert in libro de hæresibus: Et Manichæorum furculi, Apocaritæ, Dicartitæ, Brachitæ, de quibus præter catologos hæreticorum inspice partim Joh. CRISPUM de Ethnicis, caute legendis fol. 67. 68. &c. partim HIERON. Epist. ad Marcellum &c. Jac. THOMASII l. c. & BELLARMINUM l. c. qui lib. IV. amiss. grat. cap. XI. hanc sententiam multis argumentis refutat. Potissimum argumentum deduxit ab Immu-

Immutabilitate essentiae Dei, quae vero animae humanae nullatenus attribui possit: Plura ibidem B. L. inveniet nec non in Joh. VAKE saepe laudato tr. von dem Ursprung der menschl. Seelen. Qui etiam Spinolam huc refert. Et D. BUDDEUS l. c. WEIGELIUM aliosque addit. Ex recentioribus hanc sententiam recoxit Petrus POIRET in *Oeconomia Divina lib. I cap. X. & XI.* Cui vero Summe Reverend. D. D. Joach. LANGE, S. S. Theol. P. P. O. almae hujus Fridericianae: Patronus meus sempiterna memoria colendus in duobus Prioribus Dissertationibus Anti-Poiretianis, de ortu Animae humanae agentibus, solidissimae respondit & luculentissime demonstravit, hanc opinionem: tam fidei Christianae, quam sanae rationi, nec non sacrae revelationi contrariam, & per omne aevum ab Ecclesia Christiana ante & post reformationem rejectam & damnatam esse. Ibi quoque contrarium ostendit, scilicet primam animam a Deo Creatam esse ex nihilo, a qua caeterae ortum traxere. Idem fecit D. BUDDEUS l. c. Vid. infra sub classe traducianorum stricte sic dictorum pluribus hujus viri sententiam de propagatione animae: Meum consensum posterioribus subjicio, cum rationi magis consentaneum esse persuasum habeam, animam Adami creatam esse ex nihilo, minime vero ex Essentia Dei emanasse, alias omnes Dii essemus: Sed haec disquisitio Venerando Theologorum ordini relinquenda erit.

§. XI.

2) Praeexistentes Animae in corpora tanquam in carceres detrudantur.

Altera Infusianorum stricte sic dictorum secta statuit, animas humanas quidem immediate creatas esse ex nihilo, sed omnes simul ac semel cum Angelis; ac deinde fatidico affectas bonorum illorum spiritualium, quibus in coelo fruebantur, amare cepisse res terrenas, idcirco a Deo in corpora tanquam in carceres detrudi, eo tempore, quo corpus foetus in utero jam quoad plurimas partes formatum est. BELLARMINUS hunc errorem Platonium cum

cum vocat, quem tuetur ORIGENES in libro I. Περὶ ἀρχῶν cap. 7. Quem multi secuti sunt veteris ecclesiæ patres: Menassah Ben. ISRAEL perhibet libr. de creat. problem 15. quod fere omnes Hebræi in hanc sententiam descendere-
 rint. Quam etiam ex ethnicorum sapientibus amplexi sunt (sed alio sensu quam Christiani, qui hanc conjecturam ex illorum scriptis hauserint.) HERMES TRISMEGISTUS, PYTHAGORAS, PLATO & alii plures supra jam allegati: in eo vero differunt posteriores, quod putarint, omnes animas simul & semel sub creatione mundi tot corporibus inclusas esse, ex quibus dein per metempsychosin transmigrarent, uti supra dictum est. §. VI. Paganinus GAUDENTIUS de Errore sectariorum lib. III. cap. 58. dicit: Græci sequebantur origenem astringentem præexistentiam animarum. Hunc errorem damnavit Concilium Bracarense cap. 6. & Leo ibid. cap. 10. Illum destruxerunt, Epiphanius, Hieronymus, Theophilus Alexandrinus, Augustinus, & Cyrillus Alexandrinus, qui ultimus 23. argumentis illum profligavit, juxta BELLARMINUM l. c. qui ipse Cap. XI. multa argumenta contra hanc opinionem adduxit. Nititur enim ille falsis argumentis ex falsa interpretatione dictorum quorundam desumptis scil. ex Psalm. 114. Convertere, vel revertere anima mea in regionem tuam: & Psal. 118. Priusquam humiliter ego deliqui: Psalm. 141. Educ de custodia animam meam: Joh. 1. Erat lux quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Priora dicta ex antecedentibus & consequentibus dijudicata indicant, quod certæ circumstantiæ Davidem moverint talia dicere, quæ vero proprie non sumit, nec de carcere animæ testantur; Quia anima fidelis sæpe in sacra scriptura & libris Theologicis loquens quasi introducit, de miseriis hujus mundi querens; sed hæc non proprie intelligenda sunt: Ultimum vero Johannis non significat, hominem in hunc mundum venire, quasi antea extra mundum fuisset, sed quia per generationem cœpit esse & vivere in hoc mundo.

Argumenta
pro &

Contra.

D

§. XII.

§. XII.

3) Præexi-
stentiam ani-
marum si-
mul creatu-
rum statuen-
tes.

Argum. Pro.

Argum. Con-
tra.

*Tertia Infusianorum stricte sic dictorum cohors cum priori in eo convenit perhibendo, animas humanas simul cum angelis initio conditas esse, ac deinde modo unam, modo alteram ad corpus noviter oriundum mitti. Interest autem inter hanc sententiam & superiorem, quod hæc non doceat, animas in coelo peccasse, neque in poenam peccati corporibus ceu carceribus includi, ut superior docebat. Sed ideo solum affirmant animas omnes initio fuisse creatas, ne concedere videantur, Deum aliquid novi fecisse post diem septimum, cum scriptum sit. Genes. I. Eo die cessasse Deum ab opere quod instituerat. Huic sententiæ se subscripserunt aliqui Hebræorum juxta *Commentarium Rabbi SALOMONIS in c. 33. Deuter.* & alios Hebræorum libros: *Greg. NYSSENUS libr. de Anima c. 6.* eam sequutus esse dicitur. Sed omnes fere cœvi patres & auctores, qui hac de re aliquid scriptum reliquerunt; testantur hunc librum non a Nysseno sed potius Nemefio scriptum esse, quia *NYSSENUS libr. de Opif. hom.* ex instituto hanc sententiam refellit & magis ad traducem inclinat. testante *BELLARMINO l. c.* Alios quoque nonnullos ex Catholicis ejusdem sententiæ fuisse scribit *HIERON. in Epist. ad Marcellum*: ibidem hanc refellit. Nec minus *THOMAS* dicit: *Anima est natura imperfecta & pars hominis, non totus homo, ac per hoc naturaliter conjungitur cum corpore, ut forma cum sua materia. Sic absurdum est, Deum inchoasse opus suum a re imperfecta, cum Dei perfecta sint opera, nec minus absurdum est, unam partem hominis factam esse initio mundi, alteram fieri post multa secula, igitur anima non fuit antequam corpori inspirantur.* Quæ argumenta satis plausibilia sunt, & ab omnibus subsequentibus Creatianis uno ore defenduntur, cum plurima pars patrum ecclesiæ & postea Pontificiorum, Calvini affectarum, Zwingliano- rum & Socinianorum, creationem quotidianam contra præexistentiam animarum simul creatarum defendat. Et ipse*

ipse Greg. NYSSENUS *Disp. de resurrect. animæ*, dicit: *Hanc doctrinam de præexistentia nullum in sese habere firmamentum stabile*, & non pauca depromit ut prorsus tale dogma evertat, ultro quoque subjungit. *Quandoquidem aliqui dicebant animas peccasse antequam corporibus jungantur*, sed vitiositatem eorum aperte indicat: *Conf. GAUDENT. de Errore Sectariorum lib. III. cap. 10.* Si tandem meum iudicium cum maxima parte Christianorum conjungere licet. Confiteor hanc doctrinam multa difficultate laborare. 1) Cum Sacra Scriptura de unica tantum anima Adami creatæ testetur Genes. I. 2) Deum non opus habuisse illi vim multiplicandi indere. 3) Lapsum Adami illis præexistentibus animis non communicari potuisse. 4) Etsi hæc omnia essent nullum locum indicant ubi asservarentur. 5) Deo non possit adscribi, eum ex tali asservatorio quotidie totidem animas emittere, & in corpora embryonum infundere: Reliqua Theologis ventilanda committenda erunt.

§. XIII.

Prælibatis igitur minus probabilibus & magis obsoletis Infusianorum hypothesebus ad probabiliorē & usitatiorē res redit, nimirum *Creatianorum* Classē, cui pars magna Christianorum per omne ævum usque ad hodiernum diē addicta fuit. *Creatiani* vero vocantur qui perhibent, animas a DEO quotidie ex nihilo produci & post conceptionem factam corporibus tenellulis jamjam aliquo modo efformatis infundi. De tempore quo infunduntur admodum inter se invicem discrepant, adeo ut alii cum *Pieno* mox post conceptionem diē tertio, alii 20to, 40, 50. id fieri contendant, quando organa jam formata sunt; alii vero cum *HIERONYMO* in dubio relinquunt, dicentes, nobis hoc scire non datum esse, quoniam a sola Dei voluntate & Consilio immenso atque inexplorabili dependeret, de qua re infra Cap. III. de Termino animationis constituendo plura obvenerunt.

nient. Creationem quotidianam qui nati sunt contra præexistentiam animarum simul creaturum & illarum propagationem per parentes omni tempore fuerunt; Ita, ut ex prima ecclesia Christiana multi Patres allegantur a BELLARMINO, DREJERO, ZEISOLDO, VOETIO, aliisque; quos vero post GERHARDUM, CALOVIVM & WILDERSIN, *Jac. THOMASIVS l.c.* in parvum numerum reduxit, ita, ut ex Græcis vix duo remanserint, scilicet CYRILLUS ALEXANDRINUS, THEODORETUS, totidemque ex Latinis, HILARIUS nempe & HIERONYMUS, *Joh. VAKE l.c.* affirmat, se omnia illorum patrum scripta perrepsisse ad veritatem inveniendam, quare *Ambrosium, Cyprianum, Athanasium, Hilarium Piclaviensem, Gregorium Nazianzenum, Marianum, Victorium, Reatinum, Aurelium Prudentium Poëtam Christianam, Genadium Massiliensem &c.* Quos COELESTINUS & aliqui hæreticorum, præprimis *Pelagiani & Sociniani*, nec minus plurimi Scholastici cum magistro sententiarum LOMBARDO sequuti sunt; ita & post reformationem omnes Pontificii, qui hanc hypothesein Articulum fidei esse decreverunt in Concilio Lateranensi aliisque. Nec non Calviniani, & Zwingliani: Adeo ex Evangelo-Lutheranis. *Georgius CALIXTUS, Helmst. DREJERUS Regiom. ZEISOLDUS Jenensis, cui D. D. MAJOR Jenensis contradixit* HACSPAN CALIXTI discipulus, qui etiam HORNEJUM allegat: *Melchior ZEIDLERUS Regiom. & ZEISIUS Jenensis, SPERLINGII Adversarius*: Quos omnes citatis locis inveniens, præsertim in *Joh. VAKE tr. von dem Ursprung der menschlichen Seelen. Francisc. BUDDEUS Instit. Theol. Dogmat. lib. II. cap. 2. §. 10. pag. 385.* addit *Conradum HORNEJUM & Danielem STAHLIUM*: Præter hos quoque *Caspar. REJESIUS in Camp. Elys jucund. quest. Quest. 52. Nro. 52. p. 955.* multos & Theologos & Philosophos & Medicos Autores recenset, qui pro Creatione quotidiana steterunt contra Traducianos; ubi quoque perhibet ex RHODIGINO & PAUSANIA, quod Chaldæi & Indi primi Autores hujus, hypotheseos fuerint, addit etiam

etiam LACTANTIUM aliosque Veteris ecclesiæ patres. *Fortunatus FIDELIS Relat. Med. lib. III. Cap. 2. p. 439.* & *CARANZA tr. de Partu naturali Cap. I. §. 2.* *BONAVENTURA & Gregorius HORSTIUS in Anthropologia lib. II. cap. X. quæst. 1.* multos medicos, philosophos & Jctos allegant. Quibus accensendi sunt. *Riverius, Velthufius, Scaliger, Joh. Bodinus, Casmannus, Pinæus, Bonaciolus, Platerus,* multique alii. Ex Reformatis *Joh. BRAUNIUS, Prof. Gröningensis in System. Theologiae Didacticæ & Elencticæ Vol. I. Part. II. cap. 13. loc. 7. de Homine §. 9.* & Nuperrime ex Pontificiis *P. Marianus BROKIE Scoto-Benedictinus P. P. O. Erfordiensis in Diss. de origine animæ Rationalis in homine. Anno 1708. habita D. GÖLCKE Prof. Francf. ad Viad. Diss. de Partu Octimestri §. 19.*

§. XIV.

Argumenta eorum Cardinalia & potissima quibus *Argum. Pro* alii nituntur, sunt 1) de mortalibus non potest quicquam *& Contra.* nisi mortale generari. Homo est mortalis. E. Resp. Non totus homo mortalis est, sed tantum quoad corpus, quare ab anima ceu immateriali parte essentiali hominis provenire potest immateriale. 2) Quicquid naturaliter est incorruptibile & immateriale, illud quoque non potest generari, quia unius corruptio est alterius generatio. Anima est incorruptibilis est immaterialis. E. Resp. Distinguendum est inter generationem mere physicam corporum materialium & generationem & Animæ. Nam corpora generantur ex plurimis elementariis principiis mediante mixtione & compositione plurium partium similium & dissimilium. Animæ vero generantur ab uno ente simplici & immateriali, ita ut ab uno plura fiant, tantum quoad numerum, non vero quoad essentiam differentia. 3) Generatio fit divisione & Conjunctione, Anima vero est Spiritus indivisibilis. E. non potest generari sed debet creari. Resp. 1) Divisibilitas non contradicit essentiæ spiritus, nec spiritus fit materialis si dividitur. 2) Distinguendum inter divisionem mere physicam & pnev-

pnevmaticam. Prior convenit materiis, posterior vero spiritibus. a) Nam ipse Deus genuit Filium suum ab æterno & Spiritus S. ab utroque procedit teste sacra scriptura: ibi divisio sed non materia. b) Animæ qualitates consistunt in motu quo etiam perficiuntur: Motus vero numerica divisio quotidie nobis ante oculos contingit: sed inde non fit materia. Confer. Dn. D. PRÆSID. *Physica cap. III. de motu & Physiologia Cap. 2. de generatione & LISCHWITZ Disput. de ortu hominis §. 18. p. 9.* ubi bene asserit non contradictorium esse, spiritum generare spiritum, sed contradictorium esse, materiam generare materiam infra §. 25. 4) Quod non cum corpore perit, illud non ex corpore fit sed creatur. Anima non cum corpore perit. E. Resp. Hic distinguendum inter id quod ex corpore fit, & id, quod cum corpore quoad tempus, non vero quoad substantiam fit. Nam anima non fit ex corpore nec cum corpore ex eadem substantia, sed tantum quoad tempus, scilicet, Anima fit eodem tempore, quo incipit corpus struere. Ergo Anima non cum corpore perit. 5) Ultimum est. Qualis origo Animæ in Adamo, talis quoque posteris convenit. Atqui Anima Adami creata & infusa est, Ergo & posteris. Resp. Per instantiam qualis origo Corpori Adami, talis quoque posteris convenit. Atqui Corpus Adami est a Deo immediate fabricatum ex limo terræ. Ergo etiam corpora posterorum immediate a Deo fabricantur ex limo terræ. Nemo sanæ mentis Christianus vero ultimum concedet, ergo nec prius concedendum erit. Plura ejusmodi argumenta invenies in *Joh. VAKE tract. von dem Ursprung der menschlichen Seelen.* & *Jac. THOMASIO loc. cit.* Nec non *Gregorio HORSTIO in Anthropologia l. c.* nec non *BUDDEO l. c.* nec non *CÆMERER in tr. von dem Ursprung der menschlichen Seelen.* Dicta biblica ex quibus creationem probare fatagunt, sunt. 1) Exod. 20. Si quis percusserit mulierem utero gerentem, abortu subsequente,

fi

fi fœtus formatus fuerit, animam det pro anima 2) Eccles. capite 12. v. 17. Spiritus redeat ad Deum, qui dedit eum & 33. v. 13. 14. 3) Luc. 12. Stulte animam tuam hac nocte a te repetent. 4) 1 Petri 4. Fideli conditori animas nostras commendemus. 5) Esaie 64. v. 8. 6) Act. 17. v. 26. 7) Job. 10. v. 8. 8) Psalm 139. v. 13. 14. 15. seqq. Sed hæc omnia hic non quadrant: Confer. Autores allegati.

§. XV.

Difficultates creationem novam prementes sunt se- *Difficultates.*
quentes 1) DEUS juxta Genesin II. v. 2. ab omni creatione cessavit. 2) Animas peccatorum sordibus involutas, labæque quadem infectas a DEO creari, dici nequit. 3) Deum vero puras creatas animas corpori immundo infundi, pugnat cum justitia & misericordia ejus. 4) Stante creatione nova DEUS esset causa peccati. 5) Peccatum originale non potuisset propagari, quia anima est subjectum peccati, non vero corpus. *vid. BUDDEUS Instit. Theol. Dogmat. lib. III. cap. 2.* 6) Stante creatione homo esset deterior brutis, quia non possit sui similem propagare &c. Plures invenies in locis citatis & in PLANERI *Disp. de Propagatione animæ humanæ Propos. III. pag. 19. seqq.*

§. XVI.

Repositis denique Infusianorum opinionibus per- *Educiani.*
scrutandæ veniunt Traducianorum classes. Ordinem vero naturalem temporum & gravitatis materiæ sequuturus ab *Educianis* periculum facio. Qui ita vocantur, quia affirmant, animam vel e materia educi vel potentia materiæ excitari. Hanc sententiam tuebantur omnes, qui animam mortalem & materialem esse voluerunt. Ex antiquissimis gentilibus. *Eubulus, Critolaus, Xenocrates, Thales Milesius, Heraclitus, Diogenes Cynicus, Democritus, Zensippus, Dicæarchus, Aclepiades, Heraclides, Ponticus, Hipparchus, Archelaus, Chrysippus, Lucretius,* qui *Chleanti* manum porrigunt. *Peripatetici, nec minus*

minus Epicurus cum asseclis, cæterique hujus sententiæ fuerunt, uti *Aristoteles, Cicero, Plutarchus, Macrobius, & Gregorius Nyssenus* testantur. ZENO juxta LAERTIUM dixit, *Homini semen, quod ipse emittit, cum humido misceri animæ partibus secundum mixtionem rationis.* Epicuri sententiam in eo sequuti sunt Sadducæi, quorum Lucas Actorum 23. v. 8. mentionem fecit, quod animam ejusdem naturæ & conditionis cum brutorum animabus faciebant. Nempe mortalem, ita ut *Menassah Ben ISRAEL lib. 1. de resurrectione mortuorum* dixerit: *Anima humana inquit nihil aliud est, quam spiritus vitalis inherens sanguini, nam per hunc vivimus, agimur & movemur.* Neque alia differentia intercedit inter animam hominis & bruti, quam quod anima hujus sit irrationalis, illius vero rationalis, cæterum origine, vita & morte prorsus paræ sunt & æqualis conditionis. Hujus sententiæ Autorem fuisse AVERROEN, PLANERUS perhibet *loc. cit. pag. 9.* quem Peripatetici sequuti sunt, item multi Scholastici, & quidam Philosophi ac Medici. Confer. TERTULLIAN. *lib. de Anima cap. 28.* & Just. LIPSIUS in *Physiol. Dissert. VI.* Ex Philosophis post reformationem HAVENREUTERUS Argentoratensis dixit, *censemus, si homo generatur, quod simul ipsius animus generetur, & quod in semine hominis potestate insit animus & postea in actum traducatur.* Juxta GOCLENIUM p. 295. *Timotheus BRIGTHIUS Medicus Cantabrigensis* dixit, tam a corpore quam ab anima semen venire *vid. GOCLENIUS loc. cit. p. 191.* VOETIUS *Disp. sel. pag. 704.* Huc pertinet DIKINSON, qui in physica veteri & nova sibi persuadet generationem optime modo chymico explicari posse, ita, ut ex mixtione seminum materialium flammam spirituales quasi concipiat, sicut ex Spiritu Nitri fumante & oleo æthereo flamma exoritur. *Dn. D. BUDDEUS in Theol. Dogmat. lib. II. cap. 2. §. 16. pag. 399.* huc SPINOSAM HOBBSIUM aliosque trahit. PLANERUS *loc. cit.* aliquos hujus hypotheseos fautores recenset illosque perstringit, quare plures
huc

huc referre supervacaneum eduxi: Interea ad hunc censum quoque reducendi sunt illi medicorum, qui vim blasphemam, microiosmetorem, Archeum, aliaque sexcenta absurdissima principia generationis animam excitantia sibi effinxerunt.

§. XVII.

Maximam in hanc doctrinam introduxit Confusio- *Confusio*
nem ARISTOTELES *lib. II. de generatione cap. III.* quod tres a- *Aristotel.*
nimas sibi finxit, de quibus ita varie scribit, ut vix possibile sit ejus mentem genuinam exhaurire, nam mox ait: Has animas a parentibus pervenire, mediante semine, ita, ut prima anima vegetativa, hac corrupta sensitiva, ex illa demum rationalis proveniret. *Conf. LICETUS de ortu Animæ lib. I.* Mox vero dicit animam vegetativam & sensitivam primo conceptui a patre tanquam causa efficiente communicari, Rationalem vero ab extra provenire, scilicet ex universali quodam spiritu seu Intelligentia, quam intellectum agentem vel Entelecheian vocare mos est; ex quo spiritu omnes animas rationales in corpora infunderentur, sicut a sole radii in terras radiant. *Conf. Jacob THOMAS. loc. cit. & supra §. IV.* Hanc sententiam juxta LICETUM AVERROES & AVICENNA Mahumetani Medici sequuti sunt, qui hunc intellectum agentem simul animam seu spiritum mundi esse voluerunt & Colchodeam, quasi animæ datricem vocarunt. Confusio hæc animarum pene omnes Medicos contaminavit, ut ante aliquot tempus paucissimi essent, qui hanc distinctionem non agnovissent. *Vid. supra capite I. §. IV.* Quare haud commodè ad certam classem redigendi sunt, nam ratione animæ vegetativæ & sensitivæ ad Educianos, ratione animæ rationalis vero ad Infusianos multi, plurimi vero ad traducianos accedunt: *Confer. RIVERIUS in operibus Instit. cap. de Generatione, CASMANNUS in Psychologia pag. 204. SCALIGERUS in subtilitatibus ad Cordanum Exercit. 290. WILLISIUS de Anima Brutorum, VELTHUSIUS tr. de gene-*
E *ratio-*

ratione &c. Infusiani quoque ipsi hanc distinctionem sustinuerunt, quo partim stante creatione seu infusione animæ rationalis propagationem peccati originalis eo melius explicare, partim vero brutis & plantis animam rationalem denegare possent, cum evidentissime appareret, quod necessario illis creaturis principium quoddam movens & vivum inesset. Tam firmiter quoque hæc triplex animæ in animis Philosophorum & Medicorum hæsit, ut hodierno die non plane extincta sit. *Conf. LÖSCHERI Disp. de Anima Hominis Materiali, ejus Disp. Cogitationes de Anima Humana Sobrie. WUNDERLICH. de Anima Platonizante, & Excell. Dn. D. HENRICI Disp. de transmigratione animarum.* Quamquam partim Cartesius cum suis affectis, partim Mechanici, partim vero alii Celeberrimi Viri & ex his Illustr. STAHLIUS ejusque Discipuli & Fautores luculentissime demonstraverint, *confer. Dn. D. PRÆSIDIS Physiologia cap. 1. & Philosophisch- und Medicinische Schriften p. 47. 48. 208.* unicam tantum scilicet rationalem animam dari, quæ omnes illas facultates exferat, quas tot animis, potentiis, qualitatibus occultis &c. attribuerunt Philosophi & Medici.

§. XVIII.

Spiritualiste

Ab his parum abluunt ita dicendi *Spiritualiste*. Hi autumant, animam tanquam principium incorporeum & immateriale, non posse in corpus crassum immediate agere, sed per materiam quandam subtilissimam ad motus suscipiendos aptissimam agilissimamque, motus suos exferere. Hanc materiam subtilissimam propter analogiam spiritus vocant, quod nihil subtilius datur spiritu. Horum spirituum imperium animæ rationali tribuunt, ipsisque vero certam vim movendi, agendi, hoc vel illud negotium in corpore occurrens perficiendi demandant. Perficiuntur vero plurimi actus in corpore nostro, qui præ aliis majoris momenti sunt e. g. circulatio sanguinis, sensatio, generatio &c.; quos uni eidemque spiri-

spirituum generi adscribere nolentes, pluribus ejusmodi attribuerunt. Inde spiritus animales, Vitales, Genitales, pluresque effinxerunt, hisque peculiarem actum nobiliorem assignarunt, quo factum est, ut negotio generationis, spiritus quosdam genitales præficerint. Hi spiritus vero directionem animæ non excludunt, ergo simul cum ipsis anima per parentes fœtui communicatur. Differentia saltem in eo consistit, quod animam non e materia vel potentia materiæ, quales hi spiritus sunt, emanare contendunt, sed saltem excitari satagant. Ex his apparebit, me non peccasse, si spiritualistas ad Classem generalem Traducianorum redegerim. Patronos horum spirituum; tot invenimus, quot fere Medici per longum tempus vixerunt, postquam triplex anima aliquo modo evanuit, multi vero eam simul agnoscunt. Quare omnes hic recensere occasio non permittit. Præcipui vero, qui præ aliis spiritus genitales in hoc officio admiserunt, sunt: MOEBIUS Jenense quondam decus in *Institut. Medic.* SEBIZIUS in *Disput. de spiritibus corporis humani.* Mich. ETTMÜLLERUS in *operibus Instit. Physiol. cap. 22.* & WIRDIGIUS in *Medicina spirituum*, RALLIUS tr. *de Generatione*, qui omnis generis spiritus descripserunt eorumque indolem, officium &c. recensuerunt; quos B. L. evolvat, & ibi plura de his inveniet. Nostro tempore vero ejusmodi spiritus genitales maximam in partem virtute sua privati sunt, officiumque eorum aliis concreditum est vel animalibus vel vitalibus, quorum ulteriorum patronos ad hanc classem non refero, cum illis tantum non attribuunt, quantum antecedentes fecerunt: Saniores vero Medici etiam illis valedixerunt, & succum quendam Nerveum loco illorum admittunt, quem etiam sæpe Laudatus *Illustr.* STAHLIUS multique alii cum illo sentientes e re Medica rejecerunt; conf. Dn. D. PRÆSIDIS *Physiolog. cap. 1.*

§. XIX.

Vermiculistæ

Porro in Scenam transcendunt *Vermiculistæ*, qui asserunt in semine humano prima jam esse lineamenta hominis, generationemque nil aliud esse quam nutritionem & ulteriorem expansionem seu evolutionem vermiculorum, animalculorum, vel homunculorum talium, quorum aliquot myriades in semine virili continerentur. His animalculis animam inesse affirmant; de modo vero, quo hi vermiculi ad ovula perveniant illisque insinuantur, multa lectu lepida proferunt Micrographi, num vero in re ita sint, infra videbimus. Primus hujus sententiæ autor fuit PARACELsus *lib. I. de generatione*, nec non *de vita longa lib. III. cap. 4.* Imo iste Paracelsus ope fimi equini homunciones producere voluit. Dixit scilicet *si spermati humano nutrimentum præbetur in Phiola, tunc idæ istæ humanæ ulterius explicantur.* Confer. FRANCKENAU *Satyr. Med.* Hunc sequuti sunt alii micrographi, qui semen humanum observarunt. Scilicet HOKIUS in *Micrographia*, & LÖWENHOKIUS in *Experimentis curiosis, & tr. de generatione & in Arcanor. Nat. epist. XLIX. pag. 30. & Epist. CXVI.* ita dicit: *Humanus fœtus, quantum ego quidem statuo, latet inclusus in animalculo ex semine virili.* CLANDRY *Ou il traite de la Generation des vers chap. XI.* BARCKHUSEN *de Medicinæ Origine & progressu Dissert. III. p. 44. & 45.* etiam HARTSOECKERUM hujus sententiæ esse scribit, id quod affirmat, WOLFFIUS, Fautor atque Præceptor meus plurimum colendus, dicens: HARTSOECKERUM in spatio crassioris arenæ granuli, adequate observasse plusquam 100000. animalcula, eadem per quatuor dies viva asservasse in tubulo vitreo Capillari. Confer. WOLFF. *Physica Experiment. Tom. III. §. 99.* Ubi quoque BONANNIUM allegat, Micrographiæ cujusdam autorem aliosque; WOLFIUS ipse hujus sententiæ est vid. *Ejus Phys. dogmat. Cap. 16. §. 445.* Nec non in Collegio quodam de generatione mentem suam melius explicavit, dicens: *Quam ani-*

animalcula spermatica remotiora ab initio rerum præexstiterint, quin animæ quoque in istis adfuerint dubium non est &c. Quoniam tamen perceptiones in anima evolvuntur convenientes, mutationibus in organis sensoriis facilis, perceptiones animarum in animalculis spermaticis admodum confusæ esse debent, omni actu, reflexione, consequenter & memoria destitutæ, unde sui non consciæ sunt, nec inter spiritus locum merentur. Ex his patet, Vermiculorum & animalculorum defensores non immerito ad Classem Traducianorum generalem redactos esse, quanquam a sententia specialis traducionis multum differant, sufficit illos fateri, quod animæ ab intra per parentes propagentur. Illorum numero accensendi sunt. Malebranche, Swammerdam, Dalecampius, Hugenius, Honoratus, Fabri, Sturmius, alique, qui duo posteriores, statuunt, Seminum vermiculorum in aëre circumvolare, quod tandem per inspirationem, cibis & potus hominibus communicaretur, & quæ hujus generis plura sunt. Quos improbat Illustr. Dn. D. HOFFMANN. Facult. Med. Frideric. Senior. Spect. Patronus atque Præceptor meus ætatem colendus in Disput. de Morbis Fœtuum in utero materno §. 13. pag. 15. dicit: neque nobis concipiendum esse recentiorum quorundam opinionem, quasi Deus corpuscula innumera organica, quæ inservire possint propagationi vegetabilium & animalium in prima creatione produxisse stupenda exiguitate donata, & hinc inde in fluidis natare sicque in corpora recipi &c.

§. XX.

Num vero tot experimentis ab his viris allatis fides habenda sit in totum, hoc loco non disquiram, sed sagacioribus ingeniis committo. Interim tamen notissimum est, quod maxima pars Philosophorum & Medicorum nostri ævi illis non accedat, quibus existentia talium homunculorum infirmo adhuc talo stare videtur. Physiologiæ & Anatomix aliqualis cognitio ansam præbet de illis dubitare. Constat enim sperma virile ex duplicis

Consistentiæ liquore, quorum alter ex vesiculis seminalibus provectus spissior, & magis gelatinosus; alter vero glandulis prostaticis emissus liquidior existit, qui sub ejaculatione sibi invicem mixti & in commotionem internam redacti, adveniente aëre motum quendam intestinum elasticum præbent, & undulatione sua vermiculorum innatantium simulacrum producant, ita, ut spissioris consistentiæ moleculæ liquidioribus innatantes varie motitentur & hinc inde instar animalculorum propellantur. *Confer. VERHEYN. Anat. Part. II. tract. I. cap. XV. pag. m. 64. seqq. Illustr. STAHLII Theoria in Physiol. pag. 360. Dn. D. PRAESID. Physiol. cap. II. de Generat. §. 20.* qui posterior hanc opinionem privato discursu pro verme cerebri & monstro phantasiæ solidis declarat argumentis. Præterea quidem non in totum negandum est, vermiculos in spermate aliquando repertos fuisse, sed hic distinguendum est. I. Num ad essentiam spermatis pertineant, an per accidens spermati commixti sint, cum ipse LÖWENHOCKIUS in *Continuat. Arcan. Natur. epist. 113. p. 59.* confiteatur, se tales vermiculos reperisse in spermate, quod 1) in statu præter naturali scil. morbo quodam venereo excretum erat 2) legitimam consistentiam perdiderat 3) in corruptionem abierrat. II. Num si in semine adsint, ad sæcundationem faciant, an potius illam impediant: juxta Italum quendam in *Actis eruditorum* novissime editis. Nam hoc erat hætenus demonstrandum a tantis hujus hypotheseos propugnatoribus: aliarum difficultatum illam prementium seriem hac vice abrumparam.

§. XXI.

Unionistæ.

Medium tenere beati: Huic canoni satisfacere contendunt *Unionistæ*, qui inter Creatianos & Traducianos viam regiam elegisse sibi persuadent, astruendo, Animas neque quotidie creari, neque per traducem propagari, sed per unionem, ut vocant. Quid vero per istam unionem velint, nullibi, luculenter apparet, quamvis multi &

& Patres primæ ecclesiæ, & alii Autores passim unionis mentionem injecerint. Usque tandem *Clariss* PLANERUS *Prof. Mathes. Wittebergensis* in peculiari dissertatione *Novam de Animæ humanæ propagatione* sententiam 1722. edidit, in qua demonstrare allaboravit, eam fieri per unionem, & quidem Propositione V. dicit: *Anima propagatur unione, in Schol.* recenset Autores quosdam pro unionem, ut ille putat, pugnantes; sed meo judicio, obtorto collo hic trahuntur, e.g. ex MEISNERO adduxit hæc verba: *Si aliquid dicendum est de modo propagationis, dicerem, eum esse traductionem, statimque primo tempore creationis animam cum semine a parentibus traduci & propagari, ita quidem, ut semen non existat sine anima, sed EAM LATENTEM HABEAT, quæ postmodum suas elaborato corpore operationes exercent.* Hæc sunt verba MEISNERI. Quis, rogo, posset ex his verbis colligere, quod pro unionem militarent? mihi potius videntur pro traduce facere, quam tamen PLANERUS propositione IV. rejecit. Sed, ni fallor, Autor noster hæc verba in suam partem trahit: *Ita, ut semen non sine anima existat, sed eam latentem habeat &c.* quia infra ponit, animas hominum in primis parentibus jam latuisse; id quod vero ex MEISNERO & cæteris adductis autoribus nunquam elici potest. Nam hi viri potius volunt, animam semine pro vehiculo uti; ipsam animam vero ab anima parentum provenire per multiplicationem numericam; nam hæc est vera sententia traducianorum, quam etiam MEISNERUS, cæteri-que memorati viri sequuti sunt, ut ex illorum verbis manifeste apparet. Ergo Autor noster in dicto Scholio non probat, quod probare vult, eoque ipso uno fulcumento hypotheseos suæ destituitur, scilicet, animas jam in primis patribus sive ut alii dicunt in lumbis patrum latuisse. In Scholio II. contendit probare, quod Stamina futuri fœtus in ovario foeminæ lateant: quem in finem *Illustr.* BERGERUM hujus sententiæ pro pugnatorem

torem aliosque allegat. His itaque suffultus ponit fundamentum unionis dicendo: *Sunt autem cum stamina corporum, tum animæ totius generis humani a Deo in Protoplastis Condita. Utræque posteritatis humanæ partes creatæ in generis humani parentibus creatione simultanea. Forma fœtus cujusvis, perinde ut materia est ante generationem, sed deest tunc unio. Hinc ante generationem non est homo, quippe qui demum oritur, partibus debito modo inter se unitis. His ita positis, ponitur totum, ponitur homo. Homo igitur fit unione animæ & corporis &c. huc usque PLANERUS.*

§. XXII.

*Argumenta
Contra.*

Habes itaque mentum PLANERI: sed 1) objicere mihi licet, primum fundamentum ejus esse petitionem principii, ut supra jam demonstraverim, quod scilicet ex autoribus illis allegatis ista sententia non colligenda sit; nempe animas jam in protoplastis latuisse; Autor vero sola autoritate ad hoc probandum utitur. 2) Quod stamina futuri fœtus in ovulo attinet, hoc præ aliis BRENDelius in *dissertat. de Embryone præexistente in ovulo*, multis observationibus & experimentis comprobare annitur, quæ tamen multis adhuc laborant difficultatibus, cum tot experimenta in contrarium allegantur a MALPIGHIO *tr. de Ovo incubato*, ubi non omnia stamina inventa sunt, sed prius medulla spinalis cum cerebro, postea vasa sanguifera cum corde & connexis organis, & ulterius ceteræ partes. Vid. MANGETTI *Bibliotheca Anatomica Tom. I. pag. 589. seqq.* Pulcherrime PEJERUS ad *Joh. Jacob HARDERUM in Pythagoræ & Pæonis Exercit. Anat. Med. Famil. Hecate non Hecatombæ &c. Excert. 19. p. m. 104.* dicit: *Fœtus si delineatus ante imprægnationem in ovo exstaret, sui vestigium etiam tunc microscopiis prodere deberet. Cui autem bono coitus & differentia sexus, si partes corporis omnes in ovo ante jam formatæ latent? Patefaciendis ac evolvendis iis solæ sæminæ sufficerent, cum habeant omnia*

omnia ad imprimenda fœtui vitalitatem necessaria &c. & ulterius dicit : Dato demum, formatas hominum partes in mulierum ovaris & ovis inde a prima creatione delitescere, concedendum & illud erit, velle Deum, ne sine suo frustretur, omnia ista ova evolvi ac suo quodvis tempore in hominem perfici &c. ubi plura graviora argumenta adducit magnus ille Anatomicus & Philosophus qui etiam asserit, quod *Josephus du VERNEY* in libr. de origine animali & defensione generationis humanæ ex ovo idiomate suo adornato ejusdem sententiæ sit contra stamina &c. Cui ex recentioribus adhuc viventibus adjungere licet *Illustr. HOFFMANNUM* loc. cit. dicentem: eorum sententia nobis minime arridet, qui existimant in Ovario Evæ totum genus humanum delituisse; quod argumentis nonnullis probat. & *Summe Reverend. Dn. D. BUDDIUM*, qui in *Theologia dogmat. lib. II. cap. 2. §. 16. pag. 385.* dicit: Quæ de staminibus corporum dicuntur, quamquam & hæc difficultate non careant, ad animas applicari nequeunt, nisi & hæc quodammodo materiales statuantur. Præterea cum hac ratione, ut plurima, imo infinita corporum stamina, ita & animæ innumerae in quolibet homine admittendæ sunt; scire velim, si homo aliquis nullos liberos gignat, aut non tot liberos, quot in ejus semine latitant animæ, ubi reliquæ nostræ animæ maneat: *RÜDIGER Physica divina lib. III. cap. XVI. Sect. II. §. 29.* His accedit III, quod ovula a *BRENDELIO* & *BERGERO* allegata atque observata, in quibus tota figura hominis videre licuit, non suspicione careant, an concubitus antecesserit, nam hanc circumstantiam plane omittunt illi viri, cum tamen 1) observatio occurreret in puella amore juvenis capta & percita 2) fœmina in relicta parte placente uterinæ: In his personis maxime probabile videtur, illas antea concubuisse & principium formans a mare quodam concepisse. Quod denique IV. comparatio cum plantis his velit probare, non video, nam in regno vegetabili non duo adsunt generantes uti in regno animali.

malis. Si igitur in vegetabilibus res dubiis non careret de staminibus in semine contentis; quod tamen multi physici adhuc negant: RÜDIGER in *physica divina lib. I. Cap. IV. Sect. IV. §. 41. p. 163.* attamen a regno vegetabili ad animale non valet consequentia, quia circumstantiæ variant rem.

§. XXIII.

Argument.
pro & con-
tra.

Qualia fuerunt duo unionis fulcimenta tales sunt quoque illis superstructæ demonstrationes, quas breviter percurram. Demonstr. I. *Si animæ simul sunt creatæ, propagatio fit unione.* A. E. Probatio sequitur in Scholio *sunt autem simul creatæ ideo, quia simul sunt creatæ omnium corporum humanorum stamina.* Infirmitas argumenti & probationis, satis ex antecedentibus patebit. Demonstr. II. *Si generatio est unio, anima propagatur unione.* Verum est prius E. & posterius. Probatio in Scholio ita audit: *Quia unio non est nisi plurium.* Quid hæc concludant atque probent, aliorum confero iudicio. Ominosum vero est Autorem nostrum cum meris Autoritatibus pugnare, vid. hoc Scholion, ubi *Jacheum* sequitur. Demonstr. III. *Si agens naturale non potest producere aliquid immateriale, anima humana propagatur unione.* A. E. Probat. in Schol. *Quia facilius est res productas unire, quam res ipsas producere.* Hic pugnat autor pro creationis adversariis suis. Probatio vero ita comparata est, ut melior non inveniri possit. Doleo tantum illam non probare quod probandum, scilicet, quod agens naturale nihil possit producere immateriale. Vid. supra §. XIV. sub classe Infusianorum, ibi demonstravi, hoc contradictorium non esse, spiritum generare spiritum. Quod ulterius putat dicens. *Anima est spiritus. Spiritum vero producere est entis infiniti. Homo vero est ens finitum. Ergo solus Deus potest producere spiritus immateriales.* Et ne nimis ad Creationum castra perveniat, ponit & quidem bene, *quod Deus nihil amplius creet.* Sed huic jungit: *Omnes vero*

vero animas in principio creavit. Hoc est πρῶτον ψεύδον
 BUDDEUS l. cit. pulcherrime ad hoc respondet cujus ver-
 ba hac vice mea faciam. *Aut animæ revera in semine exi-*
stunt aut non: Si existunt, nec tamen omnes cum corpore
quodam uniantur, quorsum tandem deveniunt? Si non exi-
stunt, ergo non simul in primis parentibus fuere conditæ.
 Demonstr. IV. *Si anima non propagatur unione homo est,*
deterior brutis. A. E. Prob. in Schol. *Nam si anima non so-*
la propagatur unione, non propagabitur ex substantia humana
sed ex nihilo, sive proxime a DEO. Quisque facile videt,
 quanta infirmitate & argumentum & Probatio laboret.
 Nam datur tertium. Si enim anima a Deo vim sese mul-
 tiplicandi accepit, non necesse est ex nihilo produci nec
 creari, sed una anima venit ab altera, non essentia nec
 substantia sed saltim numero differens, & quidem per
 vim multiplicandi, quamquam modus specialissimus fi-
 endi nos lateat, ab ignorantia vero modi fiendi ad ne-
 gationem rei non valet consequentia. Demonstr. V.
Si DEus est DEUS spirituum omnis carnis, animæ propagan-
tur unione. A. E. Prob. Schol. *Nam Deus creavit omnes*
animas, non jam illæ a parentibus demum producuntur ex
nihilo. Restat itaque sola earundem cum corpore unio. Ad
 hanc respondendum est, idem quod antea. Ergo pro-
 cedimus ad Demonstr. VI. *Si Peccatum Originale tra-*
hitur a primis parentibus, trahetur indidem anima. A. E.
 Prob. Schol. *Nam anima est peccati πρῶτον δευτικὸν &c.*
 In hoc nos habet consentientes, nisi statueret animas
 in protoplastis segregatas ab invicem exstitisse, ad quod
 supra responsum est §. 22. Demonstr. VII. *Si Massa Chri-*
sti fuit præservata, anima propagatur unione. A. E. Sed
 ad hoc argumentum paucis regero, a Christi Generatio-
 ne supernaturali ad nostram generationem naturalem
 non valet Consequentia. Ex his allatis apparebit, quan-
 ta veritas huic novæ sententiæ de unione insit, & cum
 hanc unionem per parentes fieri, concedat Planerus, il-

lum non immerito ad classem Traducianorum generalem redegi. Celeber. BUDDÆUS loc. cit. p. 385. hanc sententiam in genere rejicit dicens: Præterquam vero, quod hac ratione *περὸν πᾶσι* quædam animarum iterum introducit, quam facilius assumunt, quam ex sacra scriptura probant; quo facto & hoc cum animæ immaterialitate & immortalitate conciliari queat non video &c. Præter PLANERUM quoque unionis cujusdam mentionem faciunt Creatiani & ex recentissimis P. BROKIE *Disp. de origine animæ rationalis* p. 8. §. II. & 12. dicit hanc unionem per parentes fieri, allegatque plures autores: CAJETANUM, SONCINATEM, RUVIUM, CONIMBRICENSES, ROBERT BARONIUM aliosque. Sed verba ejus ita obscura, & scholasticis terminis comta sunt, ut genuinus ejus sensus erui non possit.

§. XXIV.

Traduciani.

Prælibatis denique plurimis opinionibus tandem ad ultimam pervenio scilicet *Traducianorum*, a traduce ita dicti, quia statuunt animam propagari per parentes, & quidem vi multiplicationis a DEO insita, ita ut anima foetus ab anima parentum quasi traduceretur, sicut furculus ab arbore, seu ut candela accenditur ab altera candela sine interitu & absorptione ipsius. Simile vero hoc loco tantum illustrationis gratia usurpatur, propter commodam significationem, non vero, ut rem ipsam exhauriat, quare multi celeberrimi viri non habent, cur ab hac voce abhorreant. SPERLINGIUS in *Antropologia* dicit: *Traducem metaphorice sumi pro transvectione animæ quæ fiat spermatis beneficio in hominis generatione*, & in *Defensione Synopses* dicit: *Tradux est semen propagini respondens, quo generans genito formam novam specie eandem, numero diversam, communicat, & porro Traductio est formæ novæ numero diversæ, specie ejusdem a generante in generationis actu mediante semine, productio*. Ex his patet, quid per traducem & traductionem intelligi volunt

Tra-

Traduciani. Est vero hæc sententia omni tempore pro optima habita, quare etiam plurimos per omne ævum ad hodiernum diem usque invenit Propugnatores, qui Creatianis sese opposuerunt, nec non cæteris infusianis. Primis inter Christianos fuit *Tertullianus*, quem alii juxta *PLANERUM Propos. I.* ad Educianos quoque referunt & eum accusant, ac si animam corpoream & materiale statuisset, quia vox corpus ei erat, id quod nobis substantia est, ut ipse ex libro ejus de anima colligere occasionem habui, ubi quoque de hac suspitione se liberat, si dicit capite 8. ni fallor. *Anima est immaterialis, simplex, indivisibilis, immortalis &c.* Hunc sequutus est *Appollinaris* juxta *Hieronymum*, qui etiam affirmat, maximam partem occidentalium hujus sententiæ fuisse in *Epist. ad Marcellinum*, *Paganinus GAUDENTIUS de Errore Sæctariorum lib. III. cap. 58.* *Pompejum* addit & testatur *Augustinum* magis in opinionem traducianorum propendere. Idem *GAUDENTIUS* pag. 221. dicit: *Pauciores inter patres docuerunt animam creari & immitti, cum plurimi in alias sententias abierint nimirum Traducianorum, quanquam ipse Gaudentius creationem defendit.* Id quod *Hieronymus*, *Augustinus* & *Hugo Eretrianus* testantur. *Augustinus* libro de hæresibus hanc sententiam tribuit *Luciferianis*, quare & scholastici cum *Lombardo* & *Thoma Aquinate* illam sententiam hæresin vocant, sed non omnes juxta *THOMASIIUM* p. 26. §. 58. Ipse *Augustinus* vero primo creationem admisit, postea vero cum *Pelagius* inde negaret peccatum originale, sententiam Traducianorum accepit contra Pelagianum. Id quod ipsi Pontificii in multis locis testantur. Plures patres primæ ecclesiæ qui pro traduce steterint invenies apud *Jac. THOMASIIUM* & *Joh. VAKE l. c.* Qui etiam affirmant, quod ecclesia *Æthiopica* hujus sententiæ fuerit. Dicit enim *THOMAS.* p. 25. *Fidem Æthiopum haud dubiam, quin a veteribus acceptam anno 1534. Davidis Æthiopie Imperatoris ad Johannem III-*

Lusatiae Regem Legatus scripto complexus est. In ea inter alia hæc leguntur: De animarum propagatione omnes sine ulla hæsitatione in hac sententia versamur, omnium hominum animas ab Adam profluxisse & ut caro nostra ex seminio carnis Adæ, ita quoque anima nostra quasi lucerna in Anima Adæ accensa originem suam & naturam ex Adam trahit: Ex quo apparet nos omnes semen esse Adæ ex carne & anima. Leguntur hæc addita Davidis CHYTHRÆI orationi de Stat. eccles. in Græc. p. 200.

§. XXV.

Post Reformationem.

Alios autores ante reformationem, qui huic sententiæ subscripserunt, idem allegavit, quibus *Joh. VAKE loc.cit.* plures omissos addidit. Post Reformationem vero omnes, qui LUTHERI doctrinam apprehenderunt præter BRENTIUM, qui *Comment in Genes. Tom. I. opif. 332.* infusioni favet, cui accensendi, CALIXTUS, DREJERUS &c. vid. supra *Class. creatianorum.* LUTHERUS ipse sub initio dubius fuit, vid. *Tom. IX. Altemb. fol. 1428.* Postea vero mentem suam pro traduce satis declaravit, testantibus. *Andrea MUSCULO, CHEMNITIO, Davide CHYTHRÆO* aliisque, qui ipsum audiverunt: conf. *Jac. THOMAS. in appendice. Phil. MELANCHTHON. in Enarrat. Symb. Nicen.* (quam quadriennio post obitum LUTHERI scripsit) *Tom. I. oper. fol. 413.* *Quæstio inquit agitur, quomodo in Anima peccatum esse possit, cum animæ immediate creentur a Deo. Ad quod facilis & plana responsio est, si dicimus, animas ex traduce oriri, quod Augustinus & alii multi docti & sapientes magis senserunt.* Postea omnes paucissimis exceptis hunc sequuti sunt, quorum *Joh. VAKE l.c.* Nec non *BAIERUS* magnum numerum recensent usque ad suum ævum. Quibus adjungendus est *D. Joach. LÜTKEMANN im Vorschmack göttlicher Güte part. II.* Medicos vero & Philosophos usque ad *SENNERTUM*, recensuit partim *Jac. THOMAS. l. c.* plurimos vero ipse *SENNERTUS in tr. de Consensu & dissensu Chymicorum.* Qui vero post eum vixerunt allegavit *Gregor.*

HOR.

HORSTIUS in *Anthropologia lib. II. Exerc. X.* Nec non ipse
Joh. VAKE & CÆMERER. tr. von der Seele des Menschen &c.
 §. XXVI.

Nostri temporibus omnes Evangelico Lutherani *Nostri evi*
 traducem defendunt nec de illa sententia discendere *Theologi.*
 possunt salva doctrina de peccato originali &c. Contro-
 versiam vero de peccato originali Theologis relinquo.
 Quorum ex recentioribus Incomparabilis B. SPENERUS
 passim in auro pretiosioribus scriptis suis traducem de-
 fendit, ex quo varios textus D. D. PRÆSES in suis discursibus
 proferre & allegare solet. A quo non in totum
 dissentit magnus Ille BUDDEUS, qui quidem ἐπέχειν ele-
 git. Sed in *Elementis philosophiæ instrument. Tom. II. Cap.*
VI. §. 9. p. 122. & Theologia dogmat. lib. II. Cap. II. §. 16. pag.
366. ad traducem inclinatur, dicens: *Neque enim aliud*
quid dici potest, quam vi benedictionis divinæ & juxta ordi-
nem a Deo constitutum, posito, nec impedito actu generatio-
nis, statim etiam existere animas, quomodo hoc fiat ignora-
mus. Idem enim statuunt traduciani saniores, nam
 vox tradux non involvit educationem e materia vel femi-
 ne, neque volunt traduciani, quod una anima alteram
 producat ex nihilo, ut putat BUDDEUS *loc. cit. p. 384.* sed
 una procedit ab altera vi multiplicationis, ipsi a Deo in-
 ditæ, quare egregius ille vir non a voce illa abhorreat, sed
 rem ipsam inspiciat necesse est, & sic conveniamus in
 re, in verbis enim sumus faciles. Interim in hac Alma
 Fridericiana omnes Summe admodumque Rever. Theo-
 logi & plurimi ex cæteris facultatibus pro traduce sunt,
 ut partim ex ore *Maxim. Reverend. Dn. D. LANGII* aliorum-
 que audire mihi concessum fuit. De Lipsiensibus idem
 testatum mihi fert amicus quidam ibi degens. Jenen-
 ses & Helmstädienses ἐπέχειν quidem elegerunt, ad tra-
 ducem vero magis inclinant juxta amicorum quorun-
 dam exinde relationem. Wittebergenses & Tübingen-
 ses acerrimi hujus sententiæ semper fuerunt & adhuc
 sunt

sunt propugnatores. De Rostochiensibus plurim. Reverend. Dn. M. OKEL, Ecclesiæ Marianæ Hallensis Archidiaconus Fautor ac conterraneus meus multum colendus ejusdem me certiore fecit communicando M. S. S. eximii Nominis Theologi FECHTII, ubi traducem defendit, id quod de CRAKWITZIO, WEIDNERO, Cæterisque almæ Rosarum professoribus Theologiæ testatur. De reliquis Academiis Lutheranis aliquid certi experiri occasio mihi defuit, ratio vero suadet, quod cum plurimis sentiant.

§. XXVII.

Medici &
Philosophi
resentiores.

E Medicorum & Philosophorum schola post SENNERTUM & Collegam ejus SPERLINGIUM traducem defenderunt *Celeb. D. Christ. VATER Wittenbergensium Decus*, in *Physiol. experiment. Sect. VII. Cap. II. §. 6. pag. 490.* ubi dicit: *primam animam a Deo creatam esse, cæteras vero per benedictionem divinam multiplicari & quidem 67. dicit: Imo etiam benignissimus Creator præterea spiritui huic benedixit, ut contra spirituum aliorum morem, una cum corpore suo per generationem se multiplicare posset & propagare, id quod p. 492. qu. II. pluribus probat argumentis. Nec minus in Disp. de Sterilitate utriusque sexus, partim in præfatione partim cap. I. thes. 1. & 2. ubi in specie dicit: Tametsi quidem ratione vix assequi quis possit, quomodo substantia ejusmodi immaterialis & vere spiritualis per ejusmodi unionem & copulam seminum materialium generari possit, sufficit tamen, quod sciamus, benedixisse Creatorem omnipotentissimum omnibus viventibus & in specie homini, ut crescerent & multiplicarent se, quælibet secundum speciem suam, i. e. non solum secundum animam, quippe quæ sola dat esse distingui & operari specificum. Neque contradicit spiritum ex facultate divinitus concessa, producere posse alium spiritum, modo scilicet spirituali, licet modum illum productionis nondum satis intelligamus, quemadmodum etiam, animam nostram corpori intime coherere, vel inherere, ejusdemque organo pro*

pro arbitrio dirigere, quotidie videmus, licet modum inhesionis & directionis exprimere satis nequeamus &c. Invenies hic quidem non voculam traducis vel traductionis. Sed genuinam mentem traducianorum, quanquam etiam hinc inde vocula traductionis utatur celeb. ille vir; uti etiam sequentes autores. Tob. KNOBLOCHIIUS Phil. & Med. D. Onolshacensium Physicus quondam meritissimus, in Disput. Anatom. & Physiol. Disput. 24. cap. 2. §. 2. p. 680. dicit: Posthabitis aliorum in hac parte opinionibus statuimus, animam rationalem facultatem velut ipsam animam, ab animabus parentum sicut corpora a corporibus propagari, quam propagationem vocant ex traduce. Gregorius HORSTIUS Marpurgensis olim Prof. Med. & Reipubl. Ulmenfis Archiater atque Director. Colleg. Med. in Anthropologia lib. II. Exerc. X. quæst. II. p. 220. Ejusdemque Patruus, Jacob. HORSTIUS, Academ. Juliae quondam Profest. Primar. Med. lib. 8. operis germanici de oculis naturæ cap. XI. qui duo viri vocula traducis utuntur. Andr. Jul. BÖTTICHER Acad. Juliae Prof. in Disp. de respiratione fœtus in utero 1702. habita §. V. dicit: in primo creationis actu spiritum quendam vivificum semini per potentissimum illud verbum multiplicamini concessisse videtur summus rerum omnium Conditor Deus, qui materiale partem omnem actualat & vivificat &c. D. Georg. FRANCUS Phil. & Med. D. P. P. O. & Procancellarius Acad. Heidelbergensis in Coroll. II. ad Disp. de Ambustis. D. Lud. Frid. JACOBI Prof. Med. Erfordiensis &c. disp. de Anima Causa morborum proxima thes. 29-30. seqq. ubi de morbis hæreditariis loquitur, eos per generationem mediante anima propagari asserit. Nec non M. Matthias GRUVIUS Prof. Philos. quondam ibidem in Disput. de origine Animæ pro traductione stat. M. Henricus KIPPINGIUS in instit. phil. naturalis lib. 9. cap. 3. AMMANNUS Lipsiensium quondam ornamentum in Parænesi de emendand. Instit. Med. Cap. IV. §. 12. p. 14. DEUSINGIUS Prof. Med. Grönigenfis tract. de nutritione animalium Sect. I. §. 1. pag. 2. Qui-

rinus RIVINUS Celeber. Lipsiensium Profest. Med. ejusdemque Facult. Decanus Perpetuus & Senior ante annum circiter ex hac vita discessus in *Disput. de Spiritu Vitali Cap. III. §. 6.* Ejusdemque Acad. Profest. Med. POLYCARP. Gottlieb SCHACHER. *Disp. de Consideratione animæ Medica §. IX. p. 45. & 46.* Nec non in *Disp. de Recto Rationis & Experientiae usu §. 7. pag. 15.* non quidem aperte sed implicite ad traducem inclinatur. Celeb. BOHNIVS de *offic. Med. Dupl. Part. II. cap. V. p. 622.* dicit quidem: *litem hancce* (scil. de origine animæ) *forſan nunquam terminari poſſe:* propendit nihilominus huc, etſi in *Circulo Phyſiol. Anat. Prægymnaſm. I. pag. 17.* magis ſperma deciduum ſtatueret videatur. LÖSCHERUS itidem Lipſienſ. Prof. Med. *diſp. Cogitationes ſobriæ de anima humana §. 7.* vim ſeſe multiplicandi animæ adſcribit, ſed modum fiendi ignorare fatetur. Præ cæteris vero traducem defendit. D. LISCHWITZ. Lipſ. Prof. Botan. & Archiater reipubl. Lipſ. in *Diſp. de Ortu & Propagatione hominum §. 16. ſeqq.* Illuſtr. STAHLIVS in *Theoria Medica Phyſiol. Sect. IV. de generatione pag. 494.* aliisque locis Conſultiff. Dn. PRÆSES in *Phyſiol. Cap. II. de Generatione §. 57.* multisque aliis locis: Excell. Dn. EOSCHWITZIUS in *Phyſiol. Sect. I. Cap. VII. §. 39.* Chriſt. Fridr. RICHTER, Med. Doct. & Practicus Hallenſis Celeberrimus, in ſeinem Unterrichts von der Selbſterkännniß des Menſchen in I. Theil cap. 2. §. 2. pag. 43. Excell. Georg DETHARDING. Almæ Roſarum Sidus, Med. Prof. ejusque Facultatis Senior ſpectatiſſimus, in *Paleſtra Medica Diſp. 29. de Generatione & conceptione.* Excell. D. Henricus HENRICI Collegii Berolinenſis Prof. in *Diſput. hic Halæ habita de transmigratione animarum §. 3. & §. 9.* multis argumentis probat Animam cum ſemine parentum transmigrare in conceptu, multique alii. Nec non Clariff. RÜDIGER Med. Doct. in *Phyſica divina lib. I. Cap. II. Sect. V. §. 43-44.* contra infuſianos, & §. 45. pro traduce militat p. 103. Aug. Frid. CÆMERER, Med. Doct. & Pract. Zöribigenſis *tract. Unterſuchung*

chung von der Seelen, qui totus tractatus pro traduce pugnat contra Infuianos. *Joh. Jac. WÖYTEN* Med. Doct. in seiner Medicinischen und Physicalischen Abhandlung von sein Selbsterkänntniß *cap. I p. 1. & 2.* dicit: Die einträchtige Generation ist so beschaffen, daß sie nicht allein den Körper, sondern auch zugleich die Seele und also den ganzen Menschen zeugen. *Beatus NENTHERUS Argentoratensis* Med. Practicus in *Physiol. cap. XI. Membr. I. §. II. p. 333.* multis argum. traducem defendit. *BAUERMÜLLER* Phil. & Med. Doct. atque Professor Würtzburgensis in *specimine Theoriæ Medicæ Physiol. §. 65. p. 59.*

§. XXVIII.

Argumenta pro traduce Militantia potissima tam rationi quam revelationi convenientia sunt. 1) DEUS animæ benedixit eique indidit vim sese multiplicandi *Genes. I, 28.* 2) Hanc vim multiplicandi in actum deduxit summum numen, Evam ex costa Adami tam quoad corpus quam quoad animam producendo. Quia nullibi mentio fit de nova Animæ Evæ creatione seu inspiratione. *Genes. II, 22.* 3) DEUS ab omni creatione quiescit, postquam creaturis benedixit, *Genes. II, 2.* Quam benedictionem reiteravit. *Genes. VIII, 17.* 4) Si aliis animalibus concessum & datum sit sui similia generare, idem eo magis hominibus competit, alias essent deteriores illis. 5) Totus homo consistit ex anima & corpore; Si itaque homo hominem generare debet juxta Mandatum divinum, sequitur non tantum corpus, sed etiam animam generari a parentibus. 6) Generatio non contradicit essentiæ spirituali animæ, neque ea inde pro materiali habenda est, quia consistit in activitate motoria, motus vero in perpetua numerica divisione consistit: *Confer. Illustr. STAHL loc. cit.* 7) Anima est subjectum peccati originalis. Si itaque hoc per parentes propagatur juxta *Psal. LI, 7.* sequitur etiam animam per parentes propagari. 8) Actiones Morales

Argument.
pro & contra

dependent ab anima. In infantibus experimur, eos tam quoad mores quam quoad corpus parentibus similes gigni. Ergo necesse est animam tanquam causam hujus effectus a parentibus in infantes transduci. His ceu præcipuis cætera superstrui possunt. Plura testimonia ex Sacra scriptura occurrunt. Genes. V, 3. *Adam genuit filium ad imaginem suam.* Genes. XLVI, 26. *Omnes animæ cum Jacobo in Ægyptum profectæ, quæ ex lumbis ejus provenerunt sunt 66. animæ.* Genes. XV, 3. 2 Reg. IV. & X, 18. Ps. CXXXII, 11. LXXXIX, 5. ubi foetus respectu patris vitalis propago vocatur. Ps. VI, 7. *In iniquitatibus conceptus sum & in peccato calefecit me mater mea.* Jobi XIV, 4. *Quis dabit mundum ex immundo.* Joh. III, 3. *Quicquid natum est ex Carne caro est.* Quare regeneratione egit 2 Petr. I, 23. Ejusmodi plura invenies locis jamjam citatis præsertim in Job. VAKE tract. von dem Ursprung der menschlichen Seelen. CÆMERER loc. cit. LISCHWITZ loc. cit. v. 25. &c.

Difficultatum hanc sententiam prementum potissimæ sunt. 1) Quicquid propagatur per traducem illud extenditur & dividitur: Extensio & divisio vero sunt contra naturam Spiritus immortalis. Ad hanc objectionem jam responsum est supra sub classe infusianorum in Argum. Pro §. 15. Nro. 3. p. 28. Conf. LISCHWITZ l. c. §. 18. & RÜDIGER in *Physica divina lib. 1. cap. II. Sect. V. §. 45.* reprehendit eos, qui ex hoc fundamento volunt animæ materialitatem ercere. 2) Si anima per parentes propagatur, debet, aut e potentia Materiæ educi, aut ex nihilo produci. Atqui prius est contra immaterialitatem animæ, posterius vero esset miraculum, quod solus Deus potest producere: In quo Planerus omnem nervum posuit contra Traducianos multique alii celeberrimi Viri. At jam supra sub classe Unionistarum ad hoc responsum est. Scilicet dari tertium inter productionem ex nihilo & educationem e materia, nempe, quod anima infantis proveniat

veniat ab anima parentis: licet modus fiendi lateat. 3) Traduciani inter se discrepant, num anima proveniat a patre, vel a matre, vel ab utrisque simul: Ergo Hypothesis illorum est admodum incerta. Resp. *Sed quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris.* Nam quantum differunt adversarii a se invicem? ergo a diversitate circumstantiarum ad rem ipsam non valet consequentia. Interim tamen plurimi Philosophi & Medici in eo consentiunt, animam a Patre provenire, Theologi vero cum paucissimis putant hoc contra religionem esse. Quia inde sequeretur, quod Christus non habuisset animam seu naturam humanam. Sed pace tantorum virorum dictum sit, quod hoc nihil probet, quia Conceptio & Nativitas Christi fuerunt supra Naturam, & quod hic ratione patris humani deficit, illud per miraculum compensatum est, ut anima Christi humana a Maria virgine proveniret. Pro secundo dicunt. Matrem non posse tot alterationes in Embryone producere, nisi anima foetus pars animæ matris esset: Hic vero ex natura & Consensu animarum inter se invicem, longe alia ratio in propatulo est. Id quod *Consultiss. Dn. D. PRÆSES in Physiol. VIII.* Argumentis satis luculenter probavit; quare etiam hanc classem mitto confitendo, me cum illis sentire, qui animam a patre provenire probant. Illustr. STAHLIUS, DET-HARDINGIUS, COTSCHWITZIUS, NENTHERUS, BAUERMÜLLER, PLANERUS, LISCHWITZIUS, RÜDIGER plurimique alii tam philosophi quam medici. Reliqua argumenta contra Traducianos ut plurimum prolata haud magni momenti sunt.

§. XXIX.

Ultimo Paucis videamus *Mechanicorum* sententi-*Mechanici.* am. Hi rarissime quidem aliquam sententiam de propagatione & origine animæ scriptis suis inseruerunt, quia sibi persuadent, hoc supra nostrum captum esse; Quare contenti sunt, si omnes materiales circumstantias in

negotio generationis concurrentes recensere sciunt, in quo præstando maximam impenderunt industriam, multaque bona invenerunt & in lucem protraxerunt, quæ tamen haud principiis mechanicis, quam observationibus anatomicis quadrant; dolendum modo est, tot Viros alias eruditissimos materiæ tantum tribuisse, principio vero rationali, quo præditi sunt, cujusque beneficio tantam eruditionem acquisiverunt, omnes principiores vires denegasse. Interim tamen quoad propagationem per parentes ambigit *Illustr. BERGERUS: de Humana natura lib. II. cap. I. pag. 464. dicens: Sed quomodo mens seratur humana & utrumne ea ex patre, an potius ex matre, an vero ex utroque procedat, questio est difficilis ac pene indissolubilis. Nam comprehendere animo non possumus, qui ex substantia spirituali & individua decidi aliquid ac separari queat. Quæ enim de progatione animæ per traducem & emanationem afferri vulgo solent, ea, quia sunt metaphoræ & similitudines, a rebus materialibus desunt, cum spirituali illius ac individua natura minus conveniunt. Quare hoc Dei opus mei vim ingenii longissime superat, quod præstat pie revereri, quam audacter arguiri. Cum hoc celeberrimo Viro illi, qui mihi constant, Cæteri Mechanici consentiunt, & fere iisdem verbis utuntur, si aliquid de hac re loquuntur. BRENDelius in *Dissert. de Embryone in Ovulo præexistente ejusdem sententiæ est, multosque allegat consentientes.**

§. XXX.

*Traducian.
hypoth. est
probabilior.
cæteris.*

Omniū ergo opinionum potissimarum hætenus de origine animæ humanæ prolatarum brevem historiam, quoad fieri potuit, habes. Me vero si quæras cui subscribere placeret, lubenter concedo, quod tacendo respondere mallet, nisi tot argumentis evictus & edoctus crederem, maximam probabilitatem Traducianorum hypothesei inesse. Quippe quæ 1) magis conveniens est naturali methodo, nam, ipsa generatio fit in natura

tura 2) Privilegium divinum per hanc vere exferit illud
crescite & multiplicamini 3) Assimilatio liberorum satis
manifeste illam prodit. 4) Totus processus generatio-
nis hanc stabilit sententiam. 5) Propagatio peccati ori-
ginalis juxta hanc optime probari potest. 6) Juxta hanc
evitamus Deum causam peccati, injustum, crudelem &c.
accusare. 7) Hac stante multas difficultates in expli-
cando negotio generationis superare possumus. 8) Imo
certum terminum animationis constituere & Jctis ali-
quid certi de hoc themate suppeditare licet ex hac hy-
pothesi, cui sequens caput superstruendum erit.

C A P U T III.

De

Termino Animationis Fœtus huma- ni constituendo.

§. I.

EX præcedente capite major certitudo elucescit ad *Caput præce-*
terminum animationis inveniendum & constituen- *dens est fun-*
dum, cum inde pateat origo animæ, seu unde proveniat. *damentum*
Dux ergo classes generales nobis sese præbuerunt. Qua- *bujus.*
rum altera ab extra, altera vero ab intra a parentibus a-
nimam provenire affirmat. Prioris classis vero Autores
uti de origine animæ valde discrepant, ita etiam parum
inter se conveniunt de termino animationis. Ergo
brevissime dissensum eorum proponam, deinde ve-
ro laborabo certum terminum constituere, ita ut ra-
tionibus & Autoritate optimorum scriptorum evinci
possit.

§. II.

Plurimi antiquissimorum nullam fere animationis *Animatio fit*
mentionem fecerunt, quare *Petrus Hutardus de MENDOZA post partum.*
dicit:

dicat: *Diss. de Generatione & corruptione* II. *Secl. IX.* § 112. Utut enim ex Anatome aliquid conjici possit, attamen quæ sit Embryonis periodus, & quod animationis initium, nec Hippocrates, nec Galenus, nec Aristoteles sciunt, novit autem, qui novit omnia. Sed mea sententia hæc responsio non decet virum erudicum: Si enim haud ultra ollam & offam (ut dicunt) sapere, & in rebus arduis statim ad Deum recurrere, ibique asylum ignaviae atque ignorantiae quærere vellemus, tunc rudis & iners rusticus optimus foret Philosophus. Interim tamen non desunt ex veteribus Philosophis & Medicis, qui de animationis initio egerunt. Juxta TERTULLIANUM enim & Justum LIPSIUM crediderunt Stoici cum nonnullis Academicis, animam non in utero, sed post partum Embryoni seu foetui communicari. Unde TERTULLIANUS *lib. de Anima cap. 23.* refert: *Non in utero concipi animam, sed effuso jam partu nondum vivo infanti extrinsecus imprimi, Ceterum semen ex concubitu muliebribus locis sequestratum, motuque naturali vegetatum compinguescere in solam substantiam carnis, eam conditam & de uteri fornace fumantem & calore solutam, ut ferrum ignitum, & ibidem frigida immersum, ita aëris rigore percussum & vim animale[m] rapere & vocalem sonum reddere.* Hoc Stoici cum *Ænesidemo* & ipse interdum Plato, cum dicit, perinde animam extraneam alias & extorrem uteri prima aspiratione nascentis infantis adduci, sicut exspiratione novissime duci. Imo Justo LIPSIUS memorante STOBÆUS in *phys.* dixit: *Stoici dicunt non statim rationem inseri, verum a sensibus & imaginationibus colligi circa annum XLVum.* LIPSIUS vero bene hic monet, hoc non de anima ipsa, sed de usu rationis intelligendum esse, quia infantes ante 14tum annum parum ratiocinantur. Ex Medicis vetustissimis HICEFIUS referente PLINIO non parvæ autoritatis Medicus fovit hanc sententiam, scilicet animationem post partum fieri. *PLIN. lib. 27. cap. 24.* & in *Atheneo* non procul ab initio *lib.*

lib. 7. nec non testante TERTULLIANO & PAMELIO in libr. ejus de anima. Dixit enim HICESIUS: jam natis animam superduci ex aëris frigidi pulsu, quia & ipsum vocabulum animæ penes Græcos refrigerationi & vento respondet. Ex ea persuasionem quoque in partu difficili non veritus est fœtum cum spiculo quodam æneo seu unco, quem ἐμβρυογέκτυν vocabant, dilaniare & extrahere; de cujus unci usu & ministerio vid. Corn. CELSUS lib. 7. cap. 2. Sed huic se opposuerunt, HIPPOCRATES, ASCLEPIADES, ERASISTRATUS, majorum quoque Professor HEROPHILUS & mitior ille SORANUS (qui ultimus tres lib. de anima scripsit) cum certi essent animal conceptum esse atque ita miserati infelicissimæ hujusmodi infantie, ut prius occidatur, ne viva lanietur, de qua sceleris necessitate non dubitat HICESIUS, testante TERTULLIANO, qui illum hanc ob rem perstringit, omnesque cum illo sentientes, nec minus Hippocratem ejusque collegas homicidii accusat, si fœtum occidant in utero. Confer. BOHN, Disp. de Abortu salutari. Cum HICESIO quoque sentit VARRO, dicens: Anima est aër conceptus ore, fervefactus in pulmone, tepesfactus in corde, diffusus in corpore: quam opinionem impugnat PLUTARCHUS Tom. II. lib. de propagatione animæ, & LACTANTIUS lib. de opif. Dei Cap. 17. & PAMELIUS in notis ad Tertull. lib. de anima cap. 25. num. 326.

§. III.

Ab his vero saniores Philosophi & Medici plane Animationis terminus incertus post conceptionem. diffenserunt, cum terminum animationis in medio gestationis tempore plurimi posuerunt, quia motum fœtus circa illud sese manifestantem pro signo animationis agnoverunt, adversarios quoque cum illo motu contingente ad absurdum redegerunt, quibus plurimi insusianorum per omne ævum etiam nostro tempore sese subscripserunt, plurimique JCTi hunc terminum animationis assumerunt, de qua re infra cap. V. plura occurrent. Fortunatus FIDELIS de Relat. Medic. lib. III. Cap. 2. p. 439.

edit. AMMANNI dicit: Ergo cum satis constare putem, rationalem animam aliquot a conceptu diebus creari non ita tamen omnibus notum est, quo præsertim tempore ad ipsum contingat. Hic autor jam breviorē post conceptionem terminum admittit licet non certum, multos quoque Autores allegat, qui partim quarto mense cum Terelio, partim Die 50imo cum Asclepiade, partim 45to cum Ambrosio Paræo, partim 30imo cum Avicenna, partim 21mo cum Fernelio animam infundi contendunt; sed distinguunt semper inter maris & fœminis animationem, & posteriorem aliquot dies post priorem fieri asserunt. REJESUS in *Camp. Elys. Quest. jucund. quest. 51. num. 52.* Multos autores allegat qui partim mense quarto, tertio, partim die 50, 40, 35, 30. animam infundi credunt *Confer. Petr. GARCIA Disp. ult. de locis affectis. MERCURIALIS lib. I. de morb. mulier. cap. 2. ex ARISTOT. & HIPPOCRATE tenet ante 7mum diem foetum animari.* Omnium vero proxime ad conceptionem venit *Thom. FIENUS, Medicus celeberrimus, quippe qui lib. de Format. fœtus quest. X. Conclus. XI. & in Apologia adversus Ant. Pont. Sancta Crux. anno 1629. edita, defendit, animam die tertio post conceptionem infundi a Deo, quia corpus suum struat.* Ego vero ex eodem fundamento probabo animam sub ipso conceptionis actu foetui communicari, in quo consentientes habeo quosdam, qui sub classe Traducianorum generali & speciali occurrunt eoque reducendi sunt. Antequam vero rationibus id probeo, Autores quosdam, qui præ aliis hanc sententiam tuiti sunt, adducam.

§. IV.

Autores animat. & concept. simul statuentes.

TERTULLIANUS *lib. de Anima cap. 27. Imo dicimus simul Corpus & animam, & concipi & confici & perfici, sicut & promi, nec ullum intervenire momentum in conceptu, quo locus ordinetur.* Hoc probat multis argumentis: *Gregorius NYSSENUS Disp. de Resurrectione & anima dicit: Posteriores esse originem animarum, ipsasque recentiores esse corporum*

porum compositione, nemo sana mente præditus in animam induxerit. Quum manifestum sit ac perspicuum omnibus, quod nihil ex inanimis habeat in sese vim movendi pariter atque crescendi. At eorum qui in utero nutriuntur, neque augmentum & incrementum, neque de loco ad locum, motus controversus atque ambiguus est. Relinquitur igitur, ut putemus unum & idem animæ & corporis constitutionis principium esse. Clarissim. SCHACHER Disput. de Consideratione Animæ Medica §. 9. p. 46. dicit: Quamcunque enim de Animæ ortu amplectamur sententiam, id extra dubitationis aleam positum esse opinor, fœtum ante Medium gestationis tempus vita jam tum frui. Cum enim formatio ejus sine vitali motu ne mente quidem concipi possit, & præterea embryones unius mensis paucarumque dierum qualibet pene membra distincte formata exhibeant, atque ita a paulo grandioribus non nisi magnitudine & teneritudine differant, quis quæso eas animatas esse, perfractè negaverit, licet etiam, genio suo indulgens animam rationalem ipsis denegaverit? Et crediderim ego, quod is, qui ejusmodi tenerimum embryonem abigit & necat, æque homicidium committat, quam qui fœtui ad vel ultra medium gestationis tempus in utero viventi vim infert: Siquidem qui negant, animam rationalem conceptionis tempore embryoni formando communicari, hi profecto definire nequeunt, quo gestationis tempore ea fœtui inspiretur. Namque signum a fœtus motu sensui matris obvio, quod desumitur, fallax admodum atque incertum esse, fœtus trium quatuorve mensium clare doceant, utpote qui subinde ante medium gestationis tempus membrorum externorum motione gravidis molestiam sensu perceptibilem creant. Ut taceam præmemoratum corporis organici motum sine anima rationali cooperante fieri posse, atque adeo fœtui ratione vitalitatis corporis ante & post medium gestationis tempus nullam prærogativam competere. Huc usque pulcherrime SCHACHERUS, qui cum B. BOHNIO de offic. med. Part. II. cap. V. p. 622. consentit dicens, de animatione

conceptioni sine dubio contemporanea & ab hac inseparabili non amplius esse dubitandum, nisi per hesitantiam ejusmodi abortum animati fœtus nefarie cienti, patrocinari & tenelli hujus sanguinis & necis corream se quis exhibere velit. B. NENTHERUS in *Physiologia* cap. XI. Membr. I. §. XI. pag. 334. in octav. dicit: Probabilius est animam statim in primo conceptionis momento ovulo communicari: Cum enim fœtus statim nutriatur & augeatur, hæ autem actiones vitam præsupponant, vita vero hominis, uti superius probatum fuit, ab anima principaliter dependeat, necessario quoque anima in primo statim conceptionis momento, si fœtus nutriri & vivere debet, ovulo communicari debet. Georg. FRANCUS in *Coroll. II. ad Disput. de Ambustis* dicit: Fœtus in utero semper vivit &c. Hujusmodi testimonia quam plurima afferre possem, nisi Consultiss. Dn. D. PRÆSES in *Jurisprudentia sua Medica* Cap. IV. §. II. & sub fine Capituli in *Epicrisi ad Casum I.* quam plurimorum Autorum testimonia adduxisset consentientia, quibus addere licet Excell. Dn. D. COSCHWITZIUM in *Physiol. Sect. I. Cap. VII. §. 40. Schol. pag. 181.* & AMMANNUM in *Parænesi circa emendationem Instit. Med. Cap. IV. Theod. SCHENCK. in Instit. Med. Sect. II. Art. II. §. II.* KNOBLOCHIUM *Disput. Anat. & Phys. Disput. 24. cap. 2. §. II. p. 683.* RALLIUM *de generatione Sect. V. §. 14. pag. 185. & 191.* ubi dicit: Fœtus statim ab initio animalis degit & §. 19. p. 207. Confer. Claud. de COURVE *de Nutrit. fœtus in utero.* KYPERUM in *Anthropologia lib. I. cap. 16. §. 39.* & *Instit. Med. lib. I. cap. 42. §. 7. pag. 39. seqq.* Olaum WORMIUM in *Instit. Med. lib. I. Sect. I. cap. 7. §. 19.* Christ. VATER *Disput. de abscondito vitæ in utero negotio cap. I. §. 6.* Multosque alios: Imo uno verbo omnes ad generalem Traducianorum Classem reducendi, & fere omnes hodierni Medici ac Physici, adeo etiam multi Jcti, vid. infra Cap. V. hoc affirmant, quamvis non scriptis suis aperte inseruerunt, tamen implicite fecerunt.

§. V.

Quibus præmissis rationibus demonstrare annitar, *Argumenta pro.* Animationem simul cum conceptione contingere, quo etiam Infusianorum principiis imbuti ex incertitudine & ambiguitate hujus rei sese extricare ansam habeant. Affirmo itaque *Animam Embryonis seu fœtus simul cum semine virili sub coitu emisso in arvum naturæ uterum nempe maternum effundi*; Ibiq̃ue illam (animam puta) post conceptionem factam, ovulum in ovario turgescens & fecundatum, ex tunicaque involvente ovarii disruptum liberatum ac per tubam uterinam ab Inventore Fallopiana dictam in uteri cavitatem protrusum, medianteque petiolo ad uteri superficiem internam accretum, *ita movere, modificare, construere & formare*, ut organica artificiosissimaque illa corporis humani structura inde evadat, quæ superveniente actu nutritionis indies incrementum capit majus, usque absoluta formatione & accedente robore Embryo motu quodam manifestiore sui præsentiam & vitam prodatur, denique justo tempore vel immature in lucem emittatur. Id quod apparebit ex sequentibus demonstrationibus. 1) Consentunt enim omnes Medici & Philosophi in eo, & sana ratio ipsa suadet, sæcundationem, conceptionem, formationem, nutritionem &c. nulla alia ratione fieri posse, quam mediante motu. 2) Motus vero ad hos actus perficiendos debet ordinatus, tranquillus, placidus, successivus, minime vero confusus, tumultuarius, impetuosus & simultaneus esse; Quia 3) subjecta movenda & struenda subtilissimæ & tenerrimæ texturæ sunt, actus vero perficiendi juxta certam normam, ordinem & directionem procedant necesse est, si artificiosissima innumerisque organis prædita machina corporis humani inde resultare debet. Ex his fluit 4) quod ille motus non sit accidentalis, nec per insultus vagos procedens, sed regularis ad certum finem directus, destinatus & continuatus. Ita constitutus er-

go 5) nititur principio quodam movente, quod tali virtute gaudet ut ex se & sua natura motum producere, continuare, ad certos respectus convenienter dirigere, & pro urgente necessitate vel augere vel minuere possit, alias non structum regulare, sed frustum irregulare inde emergeret. 6) Hoc principium movens debet (a) immateriale & incorporeum esse, quia motus tanquam actus non ex, nec a materia fit, nec ex substantia, nec essentia materiæ & corporum inanimatorum fluit & producitur, sed illis tantum communicatur quoad tempus, quo præterlapso iterum expirat & avolat, nec cum illis firmiter conjugari potest, ita ut, remoto motu, immobilia remaneant: Si ergo effectus immaterialis & incorporeus est, sequitur necessario, quod etiam causa ejus ita comparata esse debeat. (b) Hoc principium debet ratione & cognitione quadam instructum esse. Illud enim, quod aliud dirigere potest, pro diversitate circumstantiarum, illud etiam cognitione harum circumstantiarum instructum est, & ratione secundum quam hanc vel illam circumstantiam occurrentem vel rejicere vel apprehendere & ad suum subiectum opus applicare possit, nam hi actus non sine ratione nec cognitione perfici possunt, quibus accedit (c) quod Norma quædam & Idea adesse debeat, secundum quam negotium propositum ita & non aliter instruendum & efficiendum est: Ideæ vero ex parte cognitione & memoria alicujus rei nituntur, de qua sibi imaginem formant, inde illi actus rationales, immateriales & incorporei. (7) Tale itaque principium movens sub initio adsit necesse est, quia illo absente motus debitus produci non potest. (8) In toto vero negotio generationis duplicis generis substantiæ tantum occurrunt, ex quibus unum individuum evadit. Nimirum una spiritualis vel incorporea scilicet anima rationalis, atque materialis vel corporea, ceu sperma virile & ovulum maternum. Ex qua nam ergo substantia provenerit ille motus jam descriptus?

ptus? a Spirituali? an a Corporea? (9) A corporei sub-
jecti substantia non provenit ille motus, quia hic est im-
materialis, materia vero inanimata non producere pot-
est actum immaterialem, nam hoc est contradictio in ad-
jecto. (Nro. 6.) Ergo. (10) Necesse est, ut proveniat
ab anima rationali. (11) Si ergo proveniunt illi motus
in actu generationis ab anima rationali, necesse est, ut in
primo actu ejusdem negotii nimirum in conceptione ad-
sit anima: Proveniat de cætero ubinam potest, sive im-
mediate a Deo, sive mediate a parentibus.

§. VI.

Objicis vero I. datur tertium, scilicet: Spiritus ge- *Objectio I.*
nitales, spiritus animales, spiritus vitales, anima vegetati-
va & sensitiva, Archeus, Vis blastica, liquor limpidus lym-
phaticus, sperma deciduum, vis Magnetica uteri, & hujus
farraginis plura. Resp. Bene! ad cujus generis substan-
tiam referendum erit tale tertium? quantum mihi licuit
ex scriptis contradicentium colligere, elucescit, hoc esse
subtilissimam materiam, summæ activitatis & ad motus
percipiendos aptissimam, imperio animæ rationalis ob-
temperantem. Etiam atque etiam ergo contendo, ut ad-
versæ opinionis fautores reminiscantur propriæ confes-
sionis, ubi invenient, quod illorum tertium non sit prin-
cipium movens, sed ad motus percipiendos aptissimum,
animæ imperio obtemperans. Quicquid enim ab alio
motus percipit, alteriusque imperio obtemperat, illud
nullos motus ex se & sua essentia pro voluntate produ-
cere, ne dicam, ad certos scopos dirigere & modificare
potest. Et si hoc concederem, heu! quæ aliena inde
fluerent? 1) Tertium illud invenitur tam in mare quam
foemina, quia ex subtilissima portione sanguinis fecerni-
tur. Ergo. Foeminæ possunt concipere sine mare,
quod quotidianæ experientiæ contradicit. Observatio-
nes enim a Bartholino aliisque allegatæ, quod foeminæ
ab imaginatione absentibus maribus conceperint, & Con-
stitu-

stitutio quædam Parlam. Tholusani & Anglicani Collegii pro talibus foeminis ab imaginatione concipientibus, nisi maritus extra anglie fines profectus sit. *Conf. LISCHWITZ. Diss. de ortu homin. §. 23.* Nec minus observationes Harvei, de certis brutis sine mare concipientibus, in animis eruditorum nostri ævi parum fidei inveniunt. 2) Supra demonstravi, quod actus in negotio generationis occurrentes, involvant rationem; si ergo illud tertium tales actus perficit, sequitur, quod sit rationale. Nemo vero hoc concedet. Plura ob temporis angustiam hac vice non attingam. Interim tamen plurimi etiam adversariorum mecum sentiunt, scilicet animam sub conceptione foetui communicari, quanquam animæ vim struendi corpus non concedant, ad quod credendum illos haud cogo, si demonstrationibus fidere recusaverint.

§. VII.

Obiectio II.

Alia vero obiectio occurrit: Si stamina in ovulo adsunt, non opus est principio movente antea descripto, quia solus motus sanguinis orgasmicus mediante coitu excitatus ad illa stamina evolvenda sufficit. Resp. Quid de existentia staminum in ovulo habendum, supra jam cap. antecedente sub classe Unionistarum §. XXII. monitum est. Non vero positis talibus, motus orgasmicus sanguinis ad ea evolvenda sufficiat ex simili quodam clarior evadet. Si machinam quandam hydraulicam construere debes & undique varia delineata ac præparata ligna cæteraque materialia apportas ad marginem fluvii cujusdam, quæ ad talem machinam extruendam necessaria sunt, eaque omnia juxta seriem componas, ita ut præterfluens aqua tanquam causa movens futuræ machinæ in flumine semper in motu sit, imo certis artificiis in vehementiorem prolapsum redigatur; Architecta vero omititur, qui delineata materialia sibi invicem jungat, componat & in ordinem redigat, quo machina quædam hydraulica

draulica inde exstruatur: Tunc sane aqua magno strepitu & vehementiori impetu intra ripas suas profluet per plurima secula, & nunquam machina hydraulica inde emerget: ita quoque comparatum est in ovulo, sanguis propellitur motu orgastico, imo abrumpitur interdum ovulum & detruditur in uterum, fitque ex affluentibus humoribus magna moles, quæ deinde summo periculo sceminarum excernitur. Sed quia architecta & principium movens rationale defuit, non machina organica, sed deforme frustum productum est. Id quod permultæ observationes comprobant. Dicitur quidem omne simile claudicat, sed hoc simile tantum illustrationis non vero probationis gratia prolatum est, quia ex palpabilibus rebus major provenit convictio.

§. VIII.

Objicitur ulterius III. Si anima rationalis sit architecta corporis sui & simul in conceptione adsit, omnes coitus esse debent fœcundi, aut tot animæ perduntur, quot coitus infœcundi perpetrantur. Respondeo per instantiam. Homo seu natura hominis vel anima, quod idem mihi est, in moralibus non semper finem impetrat, quem intendit. Ergo in homine nulla anima rationalis est præsens. Falsitas conclusionis est manifesta: Ergo ulterius probabo illam infœcunditatem non principio immateriali formanti sed læsis vel impeditis actionibus huc spectantibus attribuendam esse. 1) Quando sperma virile non debita consistentia gaudet, ut anima eo pro vehiculo uti queat, nam quis diceret, si in gonorrhœa multum seminis efflavit, in eo semper animas esse & effundi. 2) Quando sperma alias bene constitutum animam involvens non in arvum naturæ protruditur, sed justo citius emittitur vel nimis celeriter ejaculatur, vel plane vaginam uteri non ingreditur, in quo ultimo casu, si ex proposito fiat, crimen Onaniticum locum invenit. Confer. LISCHWITZ *Disp. de ortu hominis* §. 25.

Obiectio III.

SIMON de impotentia conj. cap. 2. Thes. 2. 3) Quando membrum, per quod quis vir est, nimis breve fuerit, ut semen usque ad orificium uteri aspergere nequeat. 4) Quando morbus prægressus sit, quo corpus nimium debilitatum est, ut natura magis ad sui ipsius & corporis conservationem, quam ad propagationem prolis reliquas vires & animi & corporis impendere necesse habeat, aliaque plura. *Confer. Dn. D. PRÆSID. Jurisprud. Medicæ Cap. II. de Potentia & impotentia Generandi §. 20. seqq.* 5) Quoad foeminam, quando ob multas impuritates in vagina uteri hærentes semen virile ad uterum profluere non potest. 6) Quando in ipso utero præsto sunt impuritates, quæ sperma non admittunt, sed impediunt, quo minus ad peragendos motus ad generationem tendentes & necessarios locum inveniat. 7) Quando uterus nimis arcte clausus est, vel ob spasmum rigidum vel prægressam conceptionem. 8) Quando semen ob nimiam laxitatem vel atoniam non continetur in utero sed rursus refluit. 9) Accedit denique morositas matris, Discordia & Antipathia semen communicatum non motu blando accipiens sed contrariis motibus respuens. *Conf. Dn. D. PRÆS. Praxis Extemporanea cap. VI. p. 985. seqq. & Jurisprud. Medic. loc. cit.* Læsis itaque organis & actionibus anima in hisce casibus finem propagationis in actum deducere non potest, nam cessantibus mediis cessat effectus, seu qui vult finem, vult etiam media juxta philosophos, alias anima nostra esset omnipotens, quod vero soli Deo competit, qui nobis potestatem limitatam tantum concessit in actionibus vitalibus. Possunt itaque frequentes coitus citra culpam animæ in spermate latentis & præsentis infœcundi contingere. *Confer. Illustr. STAHLII Disput. de Sterilitate Fæminarum, Christ. VATER Disp. de Sterilitate utriusque sexus.* Præ cæteris vero Dn. D. PRÆSID. in *Jurisprudencia Medic. Cap. II.* prolixius sterilitatis vel impotentiae causas perquisivit, quo B. L. remitto.

§. IX.

Objicitur ultro, quod sæpius Conceptus spurii loco veri obtingant. Si vero negotium generationis rationaliter perageretur ab anima, tunc omnes conceptus deberent veri esse; Quod vero hoc casu non fieret. Ergo Anima, si quod motibus suis perficeret, negotium generationis magis turbaret, quam rationaliter dirigeret. Resp. Hoc itidem fieri potest salva thesi, imo pugnat pro ipsa; quis enim non videt, in monstris, nævis maternis, aliisque similibus defigurationibus & spuriiis conceptibus, imaginationem & petulantem phantasiâ vim suam exserere citra accessum fascinationum aliarumque materialium circumstantiarum. Confer. Dn. D. PRÆS. cap. de Generat. §. 23. pag. 31. qui hanc tractationem speciali discursu multis solidis considerationibus illustrat, cujus etiam ipse mentionem fecit in *Jurisprudentia Medica* ubi de monstris differit. Quis porro diceret, imaginationes tales a matris terrore, timore, gaudio aliove animi pathemate ortas fœtui communicari & imprimi posse, si juxta adversariorum sententiam corpus Embryonis ex rudimentis jamjam vel in semine vel in ovulo latentibus necessitate quadam vel accedente alimento congruo constituatur, nec principium rationale talem structuram perficeret, quod in formatione impedita & turbata talem imaginem terrificam vel aliam sibi a matre communicatam & impressam struendo corpori suo imprimeret. Nam si anima negotium generationis turbare potest, & quidem actu physico influente, cur non ipsa illum dirigere poterit ad congruum successum? Inde vero non sequitur animam in conceptione abesse, sed potius adesse. Confer. WELSCHIUS im *Hebammen-Buch* Part. II. cap. 39. ZACH. lib. IX. Consil. 21. Thom. FIENUS tr. de Vi imaginationis. Illustr. Dn. D. HOFFMANNUS *Disp. de Morbis fœtuum in utero aliisque.*

Objeſſio IV.

§. X.

Obiectio V.

Tandem dicitur, si anima jam in conceptione foetui communicatur, debet praesentiam suam motibus manifestare, quod vero ante medium gestationis tempus non fit. Ergo non ante illud adest. Resp. Hoc itidem fieri potest, quanquam anima adsit. Nam anima non potest se prius motibus vehementioribus manifestare, quam corpus plane constructum & perfectum sit, roburque necessarium ad edendos motus acceperit. Quis vero interim argumentaretur: In homine dormiente nulla vestigia praesentis animae reperiuntur, quia immobilis jacet? Ergo in homine dormiente nulla praesens est anima rationalis. Patet itaque infirmitas obiecti, nam anima potest adesse, licet non validioribus motibus sese prodatur. Quid? quod experientia docet, foeminas aliquando ante medium gestationis tempus motus quosdam percipere, si dicunt: Es kribbelt im Leibe, als wenn lauter N. meisen darin wären &c. Nam mox post conceptionem motus tonicus in locis genitalibus fit auctior, & sanguis majori copia illuc propellitur, quod non sine aliquali sensu fieri potest, vid. infra cap. IV. Nec opus est motu validiori sese manifestet anima. Conf. Dn. D. PRÆS. Physiol. Cap. II. §. 95. 96. seqq. Ex his allatis apparebit, quo jure & fundamento statuendum sit, animam foetui sub conceptione communicari, & exinde distinctionem in foetum animatum & inanimatum tollendum esse. Plura de hac re invenies in Dn. D. PRÆSID. Jurisprud. Medic. cap. VI. de Animatione & Abortu, partim §. II. partim vero in Episcrifi ad casum I. de Animatione sub fine capitis annexa. Et Ejusd. Physiol. cap. II. ubi §. 28. seqq. XX. Argumentis probat, animam habere capacitatem struendi & formandi corpus in quo haeret & operatur, disp. Ejusd. de Abortus noxia & nefanda promotione. Si itaque corpus format, debet ab initio adesse.

CAPUT IV.

De

Uſu hujus tractationis in Medicina
Theoretica & Practica.

§. I.

Quid vero hæc diſquiſitio proficiat Medico, forſan aliquis ex me rogaret, ſi norit, quando Embryo animæ rationalis particeps fiat? Cui respondeo, mox videbis. Medici enim præcipuum objectum, circa quod ipſius officium verſatur, & cujus cauſa ſalutarem artem Medicam ediscit & exercet, eſt, ſtrictius loquendo, homo vivus, quatenus vel in ſanitate vel in ſtatu morboſo conſtitutus eſt. Hanc ob rem neceſſe eſt, ut bene calleat, ſanitatem præſentem conſervare, eamque amiſſam congruis remediis reſtituere. Neutrum vero rationaliter præſtare poterit, niſi bene cognitum habeat, atque perſpectum, in quo præcipue conſiſtat hominis ſanitas, cujus contrarium eſt morbus ſeu valetudo. Hæc ſcientia iterum nititur cognitione corporis quoad ſingulas partes, fluidas & ſolidas, quoad ſtructuram, officium &c. 2) Cognitione animæ quoad vires, facultates, qualitates, operationes &c. 3) Cognitione relationis Animæ & corporis in ſe invicem, quod nempe corpus ſit pro anima & anima invigilet uſui corporis, ita ut unum ſine altero conſiſtere haud poſſit, utrumque vero arctiſſimo nexu cohæreat. Ex hoc iterum fluit; Si anima & corpus tali mutua relatione & correlatione inter ſe invicem gaudent, opus eſt, ut Medicus non ſolum corpus ejusque indolem &c. intime noſcat, ſed etiam animæ, quia nihil efficeret in nudo corpore, etſi omnia pharmaca ei præberet, niſi anima motibus ſuis ſuccurreret corpori,

Uſus in Phyſiologia.

ad quod conservandum omnes vires impendit: Quam rem fusius & diserte explicavit *Dn. D. PRÆSES in tract. de medicam. mod. oper.* Ergo omnino Medico interest, & summe necesse est, si bene calleat vires & qualitates animæ, quomodo his vel illis motibus corpus suum conservare, alias vero alterationes, quæ illud destruunt & in periculum mortis redigunt, avertere valeat. Hoc vero non valet tantum in homine nato per omnes ætatis periodos, sed etiam in homine nascendo a prima conceptione usque ad sui exclusionem. Si itaque Medico cognitum est, animam mox sub conceptione cum corpore jungi, illi quoque facile erit explicare & demonstrare, unde artificiosissima illa fabrica corporis nostri possit ex tam exigua particula in tantam molem accrescere, ex materia informi & rudi in machinam mirifice compositam & subtilissimis organis varii generis intertextam redigi, ex una guttula lymphæ pellucidæ duplicis structuræ corpus evadere, imo, potest vitæ, formationis, nutritionis, cæterarumque actionum causam veram indicare, ne ad tot voces barbaras & qualitates occultas confugere opus habeat.

§. II.

Ufus in Pathologia & Semiologia.

Scimus ergo ex physiologicis, sanitatem in eo consistere, si præcipue omnes motus in corpore nostro tranquille & placide procedant, morbos vero oriri, si motus turbentur, impediantur & plane supprimantur aut e contrario nimis augeantur: Hæc vero fiunt potissimum per animi pathemata, aut ex errore in usu rerum non naturalium commisso. Si itaque tenellulum nostrum fœtum anima & vita præditum noverimus, in quo tales motus occurrunt, qui impediti vel aucti nocent; Pater facile, eum subtili communicationi animi pathematum obnoxium esse, quamquam non sibi ipsi obvenientium, tamen a matre communicatorum, nec non cæterorum errorum matris in diæta commissorum poenam luere debere

bere & per consequens a prima conceptione variis morbis obnoxium esse. Quorum causas vero non semper & unice ex sanguine per vasa umbilicalia affluente vel nimio vel deficiente vel dyscrasia laborante derivare, sed in communicatis a matre ideis quærere debemus. Quid enim solus sanguis sibi relictus ad formanda monstra & producendos nævos maternos contribuit præter materiam nutritioni & accretioni dicatam? nisi principium formans in negotio suo pravis & corruptis ideis ab imaginatione & phantasia matris communicatis turbatum, tot præternaturalia corpori suo tenellulo fabricando imprimeret.

§. III.

Non vero tantum sibi ipsi morbos procurat natura Embryonis cum pravis illis a matre communicatis Ideis, *Causa morborum conceptionem* terrificis, tremebundis &c. sed reciproce matri quoque *sequentium* causa quorundum morborum evadit. Quam primum enim mater concepit, mox a natura illius motus versus uterum augentur & major portio sanguinis ad illum congeritur quam antea, videlicet ad fœtum ceu novum hospitem nutriendum. Natura fœtus vero tantum sanguinis mox sub initio ad nutritionem & appositionem in admodum exiguo corpusculo non absorbere & adhibere potest, quare motu contrario superfluum repellit ad placentam & substantiam uteri, ubi congestio & appulsus nihilominus continuantur. Inde fit, ut primo vasa uteri turgeant, ibique & in vasis annexis sanguis stagnet: Inde oriuntur tensiones, stricturne & spasmi circa regionem hypogastricam & in hypochondriis. Unde porro regurgitationes sanguinis partim per vasa hæmorrhoidalia interna versus systema Venæ Portæ & annexas partes, partim vero per vasa hypogastrica & venas iliacas internas & hæmorrhoidales externas versus venam cavam, & inde versus partes superiores. Ex talibus regurgitationibus oriuntur, a) circa Ventriculum,

culum, Lienem, Hepar, Renes & Vesicam urinariam, unde conatus vomendi, appetitus vagus vel plane prostratus, alvus adstricta, vomitus ipsi, malum hystericum, ardor & imminutio urinæ, intumescencia pedum &c. b) partim circa thoracem, unde anxietates præcordiorum, difficultas respirandi, palpitationes cordis, tusses, intumescencia mammarum, adeo erysipelas &c. partim c) adeo versus collum & caput, inde raucedines, rheumatismi, inflatio tonsillarum, uvulæ, congestiones versus caput, unde dolores capitis, dolores dentium seu odontalgia, Hemicrania, erubescencia, variegatio adeo tumescencia maxillarum seu genarum &c. partim d) versus totam peripheriam, unde motus febriles German.: es schauert ihnen über den ganzen Leib, es ist ihnen allenthalben nicht recht, es thut ihnen alles weh, es ist ihnen alles zu wieder, werden blaß, gelb, grünlich, emarcescunt, pallescunt, color cutis est lividus, circa oculos apparet circulus nebulosus, urina pallet, mox rubet & gaudet nubecula ad fundum subsidente & quæ hujus generis plura. Imo omnes actiones sunt depravatae, & incidunt fæmellæ sæpius in vehementes morbos. Quæ vero pathemata omnia ut plurimum remittunt successive, quo major embryo fit, plurisque nutrimenti eget, plurima circa medium gestationis tempus plane desinunt, quædam vero usque ad partum perdurant. Hæc fuerunt pathemata a nimio sanguinis appulsu orta, similia ne dicam graviora oriuntur ab ipsius defectu, natura enim Embryonis nutrimento destituta evadit debilis, quod mox fæmellæ sentiunt, dicentes: Es ist nicht mehr so lebhaftig, und warm, sondern wird schwer, als wenn etwas hartes da liege, daher würde ihnen so angst ums Herz. Tristis enim Idea communicatur matri ab anima foetus per reciprocum consensum. Unde matres tristes evadunt, incidunt in mœrorem & graves morbos & adeo in Melancholiam, nisi mature succurratur. Quales casus

casus Consult. Dn. D. PRÆS. in Colleg. de affect. Mulier. aliquos recensuit. Conf. Dn. D. HOFFMANNI Diss. de morbis fœtum in utero, ubi quamplurimos morbos recensuit fœtum in utero corripientes, quosque observationibus corroboravit &c. Joh. Otton. HORSTII Dissert. de Fœtu Abortivo icterico, & Rud. Jac. CAMERARII Disput. de Fœtu 46. annorum.

§. IV.

Occurrit hic quoque occasio de Signis Conceptionis paucula adjicere, in quibus recensendis non prolixus ero, quia Consultiss. Dn. D. PRÆS. in Jurisprud. Medic. Cap. IV. §. IX. sqq. satis hanc materiam pertractavit. Nec minus Beat. WEDELIUS in Diss. de Notis gravidarum, & D. HILSCHER, Disput. de opere generationis in Fœminis, & SLEVOGT, Diss. de Partus naturalis cum præternaturali collatione §. 12. Theod. SCHENCK. Diss. de Conceptione. Multi- que alii innumera collegerunt ejusmodi signa, quare in hunc diem certitudo singularium signorum nulla est. Si vero collectim considerantur omnino aliquid certi indicant. Dn. D. PRÆS. loc. cit. §. IX. HILSCHERUS loc. cit. præ cæteris quædam signa §. 6. protulit, sua sententia nunquam aut parum medicum deferentia. Scilicet frequentiore solito ad urinam reddendam stimulum, quod per XII. annos expertus est & confiteor mihi ipsi aliquos casus obtigisse, ubi talis stimulus urinæ certum signum conceptionis fuit, cui adjungere possum cum HILSCHERO nubeculam in urina emissa, prope fundum repertam, & decolorationem mensium mox post conceptionem prima vice recurrentium. Quæ omnia sæpe laudatus Dn. D. PRÆSES loc. cit. summa industria collegit & indicavit. Quam plurima signa itaque simul sumenda sunt, si conceptionem factam explorare necesse est, ubi jam memorata symptomata simul in considerationem veniunt. Et mea sententia major certitudo hujus rei invenienda esset, si Medici praxi dediti

omnia signa' occurrentia attente observarent, & secundum temperamentorum diversitatem in certas classes redigerent, tunc omnino res clarior evaderet, quia hactenus confusum chaos existit magna copia signorum sine distinctione 1) temperamentorum, 2) ætatis, num juniorum an ætate provecliorum, 3) circumstantiarum in primiparis vel aliis, 4) num in sensibilibus vel robustioribus, 5) vitæ generis &c. collectorum. *Conf. REJES. Camp. Elys. Quæst. Jucund. quæst. 49.* ubi innumera talia signa proliet.

§. V.

Ufus in Ther-
rapia &
Praxi.

In Therapia Generali & Speciali consideratio animationis itidem usu non destituta est. Si enim Medicus ex antecessis sciat, Embryonem mox post conceptionem animatum esse, tunc majori circumspectione utatur in propinandis remediis. Validiora enim evacuantia hic facile abortum procurare possunt, nec minus remedia calidiora & spirituosiora concentrata, cum in hisce subjectis sanguis jam commotus & in orgasmo constitutus sit. Nec promiscue Venæsectione hic administranda, nisi omnes circumstantiæ ad amussim rationis & experientiæ redactæ sint, alias in minus plethoricis magnum damnum procuratur, si detracto nimio sanguine tristes tales casus suboriuntur, ut *Consultiss. Dn. D. PRÆSES* nuperrime in Collegio memoravit, quod scilicet scæmina quædam gravida, Venæsectione larga perpetrata in talem tristitiam internam, & moerorem inciderit vix consolabilem, adeo ut Melancholiæ proxima fuerit ob ideam ab intra communicatam, ac si Embryo nutritione destitutus esset, detracto nimio sanguine. Alias vero Venæsectiones in hisce casibus multum emolumenti promittunt, quia in primis mensibus non omnis ad nutritionem fœtus destinatus sanguis consumitur, sed remissus & refluxus ad partes vicinas concurrente mensium fluxu suppressio multa incommoda producit, ut supra demonstratum §. III.

§. III. hujus capitis, confer. Excell. HOFFMANN. Med. Syst. Tom. I. part. II. cap. 13. §. 5. & sub Præsid. Consult. Dn. PRÆSID. nuperrime HOJELSINUS hoc thema ventilavit de Venæsectione gravidarum, ubi multa bona huc referenda occurrunt. Nec non Dn. D. HILSCHER Diss. de Legitimo Venæsectionis usu in Gravidis. De Medicamentis vero abortum provocantibus, conf. Consult. Dn. D. PRÆSID. Diss. de Abortus noxia & nefanda promotione, ubi plurima & remedia & cautelas & circumstantias suppeditavit, mihi-que in eo otium fecit. De Curandis vero Morbis fœtuum in utero materno, conferenda est, Disput. Dn. D. HOFFMANNI de hac materia habita. Plura hoc loco e practicis addere tempus & spatium non permittit, quare B. L. contentus sit hisce, est quod velim, cum hæc dissertatio tantum speciminis loco ventilata sit, si vero prolixius fuisset tractatus vocandus esset. Interim tamen quæ a me non prolata sunt B. L. inveniet in Autoribus allegatis passim obviis,

CAPUT V.

De

Uso in Medicina Forensi.

§. I.

Maximum denique usum præsens nostra tractatio habebit in Medicina Forensi, ubi hætenus distinctio in foetum animatum & inanimatum viguit, quam deinde poena abortus promoti vel ordinaria vel extraordinaria sequuta est, quia expulsionem fœtus inanimati (ut vocant) non inter homicidia retulerunt. De termino vero animationis, post quem poena ordinaria sequi debet, ita incerti & dubii sunt, uti antea cap. III. indicatum est. Sed cum in criminalibus aliquid certi re-

¶ Cri distin-
guunt in fœ-
tum anima-
tum & ina-
nimatum.

K e

qui-

quiratur, constituerunt terminum animationis in medio gestationis tempore in jure Saxonico, quia tunc palpabilis motus Embryonis animationem factam prodit. Cæteri vero Juri, cum audiverint a Medicis, hunc motum sæpius longe ante medium gestationis tempus contingere, terminum poenæ ordinariæ post perceptum illum motum constituerunt. Antequam vero rem ipsam inspiciamus de poena ordinaria vel extraordinaria constituenda, necessarium duxi loca illa recensere, ubi in jure & apud Jures de hac materia agitur, quantum mihi possibile erit. MARCIANUS L. Divus 4. ff. de Extraord. crim. L. si mulierem 8. ff. ad Leg. Cornel. de sicar. L. CICERO 39. ff. de pœnis. L. 38. ff. §. qui abortionis aut amatorium poculum dant, etsi dolo non faciant, tamen quia mali exempli res est, humiliores in Metallum, honestiores in Insulam amissa parte bonorum relegantur, quo si eos mulier, aut homo reperiret, summo supplicio afficiuntur. Pluresque leges & Autores collegerunt MATTHEUS de criminibus lib. 47. Digest. V. de Extraord. Crim. Cap. I. de Partu abacto. CARPZOV. in Praxi Crim. Part. I. quæst. XI. de criminibus. PAGENSTECHER in Aphorism. Juris Disput. de Ventre (qui vulgo Zänßgen in Keller) Visione VIII. p. 488 seqq. SIMON in Præsid. Academ. Disput. de Impotentia Conjugali, UNRATH de Conceptione & jure Ventris. WILDVOGEL de Jure Embryonum Cap. IV. STRUV. Jurisprud. Min. lib. III. tit. 24. §. 2. de Extraord. Crimin. STRYCK. Tom. IV. Usus Modern. ff. lib. XLVII. tit. XI. de crimin. Extraord. §. 14. Illustr. THOMAS. in Not. ad Lancelott. Lib. IV. tit. 10. Inst. Jur. Can. §. 7. p. 2101. Nro 388. ad quorum aliquos Dn. D. PRÆSES in sua Jurispr. Medica provocat; In Jure Canonico Decret. GREG. lib. V. Tit XII. Cap. 20. De Homicid. Vol. Qui dat causam abortioni, homicida est, si conceptum erat vivificatum animal rationale alias secus: Et in Artic. 133. Constit. Crimin. Carol. V. So jemand einem Weibsbild durch Bezwang, essen oder trincken ein lebendig Kind abtreibt, wie auch einen Mann- oder Weibsb.

Weibsbild unfruchtbar macht, so solches vorsehlicher oder boshafftiger Weise geschieht, soll der Mann mit dem Schwerdt als ein Todtschläger, und die Frau, so sie es auch ihr selbst thät, erträncket oder sonst zum todtē gestrafft werden. So aber ein Kind, das noch nicht lebendig wäre, von einem Weibsbild getrieben wird, sollen die Urtheiler der Straffe halber zu denen Rechtsverständigen oder sonst, wie zu Ende dieser Ordnung gemeldet, Raths pflegen. Confer. hic Varii in hunc Art. Commentarii STEPHANI, CLASENII, LUDOVICI, CRESSII aliorumque. Ex quibus omnibus satis luculenter apparet, abortum procuratum summo supplicio puniendum esse. Juri vero hic distinguunt, ut supra jam dictum est in fœtum animatum & inanimatum &c.

§. II.

Ex Capitibus antecedentibus vero luculenter apparet hanc distinctionem curatius rem observando non absoluti valoris esse, quia fœtus a prima conceptione anima rationali jam gaudet. Cum vero Juri in talibus casibus ordinarie Medicorum Consilia explorant, ita etiam primis temporibus factum est, ut, cum legislatores juris civilis principiis stoicorum imbuti crediderint, fœtum non semper animatum & vivum esse, sed post medium gestationis tempus talem fieri, mitiorem poenam decreverint pro illis hominibus, qui ante illud tempus abortum procurarent. Juris Canonici vero Auctores nec non Carolus V. principiis Creatianorum & infusianorum imbuti, iterum de tempore infusionis animæ incerti erant, quare manifestum illud signum motus embryonis circa medium gestationis tempus obtingens acceperunt, & ratione illius poenam dictitarunt. Adeo Elector. Saxon. AUGUSTUS in Part. 4. Constit. 4. ex dissidio Theologorum & Medicorum Jenensium & Wittebergen-
sum dubius fuit, cui crederet, quare itidem hoc medium gestationis tempus tanquam certum terminum sanc-

*Distinctio in
fœt. anim. &
inanim. est
tollenda.*

civit. Testante CARPZOV. *Prax. Crim. Part. I. Quæst. XI. Nro 3.* Ergo illis temporibus connivendum, nostro vero ævo, ubi tot Medici, Philosophi & Theologi affirmant, animam propagari per parentes vid. Cap. II. & inde nihil aliud sequi possit, quam animationem simul cum conceptione fieri; imo ipsi Creatiani cum FIENO, Fortunato FIDELI & ZACHIA confiteantur animationem paucos dies post conceptionem fieri, adeo ZACHIAS simul cum conceptione, testante *Consult. Dn. D. PRÆS. in Jurisprud. Med. loc. cit.* Vix crediderim JCtos ambigere omnem abortum pro homicidio declarare. Quam ob rem D. D. PRÆS. in *Disp. de Abortus noxia & nefanda promotione* prolixius de hac consideratione egit, multisque rationibus & testimoniis demonstravit, talem distinctionem poenarum tollendam esse. Et ante eum Georg. FRANCUS, Prof. Heidelbergenf. in *Coroll. II. ad Disp. de Ambustis* dicit: *Fœtus in utero semper vivit; hinc cadit distinctio illa inter fœtum in utero vita præditum & nondum vivum, ac propterea semper homicidium patrat, qui abortum procurat.* B. BOHNIIUS *de offic. med. dupl. Part. II. Cap. V.* dicit: *de animatione conceptioni sine dubio contemporanea &c. nisi per hæsitantiam, ejusmodi abortum animati fœtus nefarie scienti patrocinari, & tenelli hujus sanguinis & necis correum se quis exhibere velit.* Cujusmodi graves expressiones hinc inde in plurimis supra Cap. II. & III. jam allegatis autoribus occurrunt, quæ nostri ævi JCtos movere deberent, papalem auctoritatem Veterum Doctorum parvi habere, reliquiasque papatus ex jure Canonico profluentes penitus, præcipue in terris protestantium, ejicere, ne juxta BOHNIUM *necis Correi* evaderent.

§. III.

JCti Saniores illam distinctionem omittunt.

Agnoverunt quidem varia JCtorum lumina distinctionem in animatum & inanimatum fœtum omittendam esse, nec ad crimina extraordinaria referendum esse abortum ante medium gestationis tempus. Scilicet: MAT-

THEUS

THEUS de Criminibus loc. cit. & PAGENSTECHER l. c. BRUNNE-
MANNUS in Proc. Inquis. c. 9. num. 69. Quibus vero alii sese
opposuerunt nempe CARPZOV. l. c. cum multis ibi allega-
tis autoribus. Ex recentioribus B. STRYCKIUS in Tom. IV.
Usu Modern. l. c. §. 14. dicit: Equidem partus statim a primo
momento conceptionis vitalis est, juridice tamen pro vitali
nondum habetur, quia post dimidium tempus gestationis ipsi
matri ex motu partus demum de vitalitate certo constat, &
sic antea absoluta certitudo de corpore delicti nondum adest,
quæ tamen præcise requiritur, antequam ad ultimum suppli-
cium devenire possit. Cum quo fere omnes jam viventes
sentiunt, ubi ex ore Illustr. Dn. D. BÖHMERI, & Dn. D. GUND-
LINGII audire mihi licuit, quorum posterior peculiarem
Diss. de Abortu elaboratam tenet, proxima occasione publi-
ce ventilandam, uti ex ipso audire honor mihi contigit.
Id quod Excell. CRESSIUS Acad. Juliæ Decus jam in Dissert.
quadam Jenæ adhuc degens præstitit. Quippe qui etiam
in Comment. ad Artic. 133. CCC. §. 2. num. 1. dicit: Disputa-
tum sæpe, quo tempore partus animari incipiat: Saxones
dimidium tempus gestationis hic pro termino definierunt,
quod imitati Austriaci pag. 192. FRÖLICH. Alibi ex fœmina
queri solet, an motum partus in utero senserit, quia in crimi-
nali judicio non quodlibet dubium vitæ signum sufficit, sed
certum & palpabile requiritur &c. Ipse demum Illustr.
Noster THOMASIUS Patronus ac Præceptor meus nunquam
non devenerandus in Notis ad Lancelottum Lib. IV. Tit. X.
§. 7. pag. 2101. Nro. 388. confitetur, animam & vitam illico
post conceptionem esse in fœtu, ibique hac occasione
multa pulcherrima adducens prolixè de hac re egit, mi-
hiq; in hoc orium fecit, id quoque Consult. Dn. D. PRÆSES
sæpe allegata Diss. de Abortus noxia nefanda promotione,
præstitit. Cum itaque certum sit, animationem simul
cum conceptione fieri, non opus est signis palpabilibus
animationis, quia supra allegata conceptionis signa ani-
mationem simul indicant.

§. IV.

Ergo ne nimis in Jctorum castra conscendam illo-
rum scientiæ usui & velut sanctioni id relinquo, num
pœnam ordinariam an extraordinariam constituere ve-
lint? cum tot lucis illis jam affulgeat ex tot veterum &
recentiorum Medicorum suffragiis, præsertim *Consultiss.*
Dn. D. PRÆSID. Disput. jam allegat: & Jurisprudencia Me-
dica. Nam id, quod illorum antesignanis licuit, & ipsis
licebit. Argumenta vero, acsi talis tenellus fœtus non
homo dicendus esset, seu, quod multis periculis subje-
ctus esset, antequam perfectus evaderet, nihil exacte
probant. Ad finem vero perducenda erit tractatio no-
stra; quæ ut B. L. non in totum displiceat, est quod spe-
ro, si vero non omnia ita exacte ipsius desiderio respon-
dentia & grata inveniat, veniam mihi det & voluntatem
pro facto amplectatur. DEUS vero T. O. M. clemen-
tissime largiatur, ut conatus mei, qualescunque sint, in
sui ipsius gloriam, proximique emolumentum cedant,
id est quod opto. Et sic beatum impetravero
actionum mearum

F I N E M.

§. IV.

Ergo ne nimis in Jctorum castra conscendam illorum scientiæ usui & velut sanctioni id relinquo, num poenam ordinariam an extraordinariam constituere velint? cum tot lucis illis jam affulgeat ex tot veterum & recentiorum Medicorum suffragiis, præsertim *Consultiss. Dn. D. PRÆSID. Disput. jam allegat: & Jurisprudencia Medica.* Nam id, quod illorum antesignanis licuit, & ipsis licebit. Argumenta vero, acsi talis tenellus fœtus non homo dicendus esset, seu, quod multis periculis subiectus esset, antequam perfectus evaderet, nihil exacte probant. Ad finem vero perducenda erit tractatio nostra; quæ ut B. L. non in totum displiceat, est quod spero, si vero non omnia ita exacte ipsius desiderio respondentia & grata inveniat, veniam mihi det & voluntatem pro facto amplectatur. DEUS vero T. O. M. clementissime largiatur, ut conatus mei, qualescunque sint, in sui ipsius gloriam, proximique emolumentum cedant, id est quod opto. Et sic beatum impetravero actionum mearum

F I N E M.

Alberti, Michael,

Tractatio med.-forens. de termino animationis foetus humani

Hala 1745

4 Diss. 1735#Beibd.13

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10820561-0

VD18 14810158-001